

UCHWAŁA NR
RADY GMINY KOCHANOWICE
z dnia r.

w sprawie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030

Na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721) oraz w wyniku realizacji uchwały nr LVI/439/24 Rady Gminy Kochanowice z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030, uchwala się, co następuje:

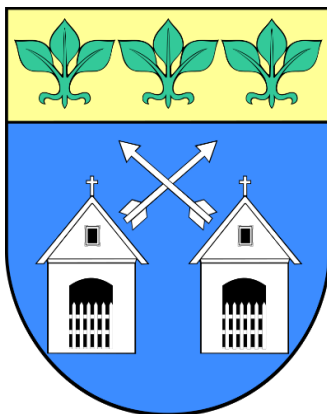
- § 1.** Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030, w brzmieniu nadanym w załączniku do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kochanowice.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

.....

Załącznik do uchwały nr ... Rady Gminy Kochanowice z dnia r. w sprawie przyjęcia Gminnego
Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030

Kochanowice, listopad 2024 r.

Spis treści

Rozdział I. Wprowadzenie	4
Rozdział II. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa	6
Rozdział III. Diagnoza obszaru rewitalizacji zjawisk negatywnych i lokalnych potencjałów	7
Rozdział IV. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, cele rewitalizacji i kierunki mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk	25
Rozdział V. Projekty rewitalizacyjne	28
Rozdział VI. Mechanizmy integrowania projektów rewitalizacyjnych	38
Rozdział VII. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	41
Rozdział VIII. System zarządzania gminnym programem rewitalizacji	48
Rozdział IX. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji	51
Rozdział X. Zmiany w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy	54
Rozdział XI. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji	55
Rozdział XII. Specjalna Strefa Rewitalizacji	55
Rozdział XIII. Sposób realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego	56
Rozdział XIV. Opiniowanie programu przez właściwe podmioty	56
Rozdział XV. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu programu	57
Spis ilustracji	59
Załącznik nr 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	60

Rozdział I. Wprowadzenie

Niniejszy rozdział stanowi wprowadzenie do programu rewitalizacji pokazując strukturę programu rewitalizacji

Zgodnie z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego, stanowiącą załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. Gmina Kochanowice zaliczona została do gmin w województwie śląskim z wysokim poziomem problemów rewitalizacyjnych. Podstawowym celem sporządzenia Programu jest zaplanowanie kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych bądź środowiskowych, zidentyfikowanych na obszarze wskazanym do rewitalizacji. Program umożliwi realizację działań rewitalizacyjnych, nie tylko przez Gminę i jej jednostki organizacyjne, ale też i przez podmioty zewnętrzne.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji zaplanowanie tego procesu następuje niejako w dwóch etapach. Pierwszym jest wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Następuje ono w drodze uchwały Rady Gminy, tzw. uchwały delimitacyjnej opracowanej na podstawie Diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Drugim etapem jest opracowanie i uchwalenie dokumentu, na podstawie którego rewitalizacja będzie prowadzona - GPR, który jest wieloletnim programem działań w sferze społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej (w zależności od zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych). Jego realizacja ma spowodować wyprowadzenie wyznaczonych obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Niniejszy Program został opracowany zgodnie z art. 14-24 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w wyniku realizacji uchwały nr LVI/439/24 Rady Gminy Kochanowice z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030 (Program, GPR). Obwieszczeniem Wójta Gminy Kochanowice z dnia 29 maja 2024 r. poinformowano mieszkańców gminy o podjęciu uchwały Rady Gminy w sprawie przystąpienia do sporządzenia GPR i zaproszono do zgłaszania propozycji projektów rewitalizacyjnych.

Program został sporządzony dla obszaru rewitalizacji, którego granice wskazano w uchwale nr LV/432/24 Rady Gminy Kochanowice z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego i została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 12 marca 2024 r. pod poz. 2045. Granice wytyczonego obszaru zdegradowanego pokrywają się z granicami obszaru rewitalizacji. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy to powierzchnia 2,5 km² (3,10%), która zamieszkiwana jest przez 1905 mieszkańców (27,51% ogólnej liczby mieszkańców gminy). Obszar ten obejmuje obszary zamieszkałe sołectwa Kochcice. Na tak wyznaczonym obszarze będą prowadzone działania rewitalizacyjne, które zostały wskazane w Programie. Prace diagnostyczne pozwoliły na wskazanie celu głównego i dwóch celów szczegółowych Programu. W Programie zidentyfikowano sześć podstawowych projektów rewitalizacyjnych oraz uzupełniające projekty rewitalizacyjne.

Program obejmuje okres do 2030 roku, który odpowiada unijnemu okresowi finansowania na lata 2021-2027 wydłużonego o 3 lata zgodnie z zasadą finansowania n+3. Jest to zasada odnosząca się do okresu programowania Unii Europejskiej, która określa dodatkowy okres na realizację i rozliczenie projektów i programów współfinansowanych z Funduszy Europejskich. W praktyce oznacza to, że z

funduszy przyznanych w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 faktycznie korzystać można do roku 2030. Opracowany GPR uwzględni będzie, nie tylko wymogi ustawy o rewitalizacji, ale również wymogi strategii terytorialnych zgodnie z art. 36 ust. 8 i 9 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Wymogi strategii IIT określone zostały w dokumencie opracowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej pn. „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE 2021-2027”¹. Program zostanie skierowany do wpisu do wykazu programów rewitalizacji woj. śląskiego zgodnie z Zasadami opiniowania gminnych programów rewitalizacji oraz prowadzenia wykazu gminnych programów rewitalizacji województwa śląskiego w ramach FE SL 2021-2027².

Gmina nie posiada aktualnie obowiązującego programu rewitalizacji. Kochanowice posiadają jednak doświadczenie w realizacji działań rewitalizacyjnych na podstawie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice na lata 2017 – 2022, stanowiącego załącznik do uchwały nr XXX/244/17 Rady Gminy Kochanowice z dnia 29 listopada 2017 r. Gmina realizowała i realizuje obecnie liczne projekty inwestycyjne mające znamiona projektów rewitalizacyjnych współfinansowane ze środków zewnętrznych, w tym środków polityki spójności.

Przykładem takiego projektu jest projekt rewitalizacyjny pn. „Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema – Gorzelnia” realizowane z dofinansowania pozyskanego ze środków europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, działanie 10.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych³.

Doświadczenia realizacji tego i innych projektów gminnych zostały wykorzystane przy opracowaniu nowego zestawienia projektów rewitalizacyjnych ujętych w niniejszym programie. Bogate doświadczenie Gminy w pozyskiwaniu i rozliczaniu środków dotacyjnych stanowi przesłankę do skutecznej i efektywnej realizacji planowanych do realizacji w GPR działań rewitalizacyjnych.

Dokument został opracowany zgodnie ze Standardami dostępności dla polityki spójności 2021-2027 stanowiącymi załącznik nr 2 do Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027. Niniejszy dokument nie został wyjustowany w celu zapewnienia większej dostępności dla osób z niepełnosprawnością wzrokową.

¹ Zob. [Zasady realizacji instrumentów terytorialnych](#)

Warunki jakie spełniać ma strategia IIT określa w szczególności art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027

² Zob. Załącznik nr 1 do Uchwały nr 2574/470/VI/2023 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 6 grudnia 2023 r. Zasady opiniowania gminnych programów rewitalizacji oraz prowadzenia wykazu gminnych programów rewitalizacji województwa śląskiego w ramach FE SL 2021-2027

³ Przedmiotem projektu była rewitalizacja budynku zabytkowej gorzelni zlokalizowanej w Kochcicach. Gorzelnia wchodzi w skład zabudowań pałacowych w początku XX wieku. W ramach inwestycji planowany jest remont budynku gorzelni i jego adaptacja na cele społeczne gospodarcze i kulturalne. Projekt obejmuje również odrestaurowanie i uruchomienie maszyny parowej wraz z pozostałymi urządzeniami gorzelni w celu demonstracji (z użyciem wody) procesów fizycznych, chemicznych i biologicznych dzieciom i młodzieży. Docelowo planowane jest włączenie gorzelni do szlaku zabytków techniki województwa śląskiego. W ujęciu funkcjonalnym zrewitalizowana gorzelnia ma pełnić funkcję edukacyjną, kulturalną, społeczną i być siedzibą spółdzielni socjalnej utworzonej dla mieszkańców rewitalizowanego obszaru Gminy Kochanowice. Wartość projektu

13,6 mln zł, dofinansowanie z UE 5,9 mln zł. Fundusz: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego.

Rozdział II. Realizacja zasady partycypacji społecznej i partnerstwa

Niniejszy rozdział opisuje mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji i konsultacje społeczne.

Identyfikacja interesariuszy procesu rewitalizacji

Elementem przygotowania Gminy do koordynacji i zarządzania procesem rewitalizacji było określenie interesariuszy rewitalizacji, którzy będą nie tylko odbiorcami, czy uczestnikami działań, ale i ich realizatorami, którzy będą mieli realny wpływ na osiąganie celów rewitalizacji Gminy.

Partycypacja społeczna na etapie przygotowywania programu

Obwieszczeniem o podjęciu uchwały Rady Gminy Wójt Gminy Kochanowice poinformował mieszkańców o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie wraz z podjęciem uchwały intencyjnej rozpoczynającej prace nad GPR.

Zaproszono również mieszkańców do zgłaszania propozycji projektów rewitalizacyjnych. Zbieranie wniosków prowadzone było w okresie od 26 kwietnia do 10 maja 2024 roku poprzez złożenie formularza (wzór w załączniku poniżej) w siedzibie Urzędu Gminy Referat Gospodarki i Rozwoju Gminy u. Wolności 5, 42-713 Kochanowice lub poprzez przesłanie go na adres e-mail: fundusze@kochanowice.pl. W toku konsultacji wskazano, że najważniejszym obszarem działań rewitalizacyjnych powinny być wykorzystane potencjały odrestaurowanej gorzelni w Kochcicach.

Uchwała delimitacyjna dotycząca obszaru rewitalizacji poddana została konsultacjom społecznym. Konsultacje prowadzone były zgodnie z zarządzeniem nr RG.0050.458.2024 Wójta Gminy Kochanowice z dnia 11 stycznia 2024 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały Rady Gminy Kochanowice w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice. Konsultacje rozpoczęły się w dniu 19 stycznia 2024 r. i potrwały do 24 lutego 2024 r.

W toku roboczych prac z mieszkańcami i przedstawicielami lokalnych organizacji pozarządowych dyskutowano o możliwych kierunkach działań rewitalizacyjnych. Skonsultowano się również z przedstawicielami lokalnych przedsiębiorców. Szczególnie ważną grupą interesu byli seniorzy, których postulaty zostały odzwierciedlone w kształcie projektu rewitalizacyjnego w budynku dawnej Rządcówki, która będzie pełniła funkcję placówki opiekuńczo- edukacyjnej – kulturalnej- ochrony zdrowia dziennej i nocnej.

Odnosnie głosów przedsiębiorców lokalnych odbyto konsultacje z przedstawicielami LGD Leśna Kraina Górnego Śląska. Lokalna Grupa Działania to organizacja zrzeszająca przedstawicieli trzech sektorów z terenu gminy Kochanowice, przedstawicieli sektora gospodarczego, społecznego i publicznego. LGD posiada status stowarzyszenia posiadającego osobowość prawną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

Projekt uchwały Rady Gminy przyjmujący GPR oraz sam projekt Programu został poddany konsultacjom społecznym przewidzianym w ustawie o rewitalizacji. W ramach ustawowej procedury partycypacji zastosowano, co najmniej wymagane minimalne narzędzia konsultacji (art. 6 ust. 4 ustawy o rewitalizacji). Konsultacje prowadzone były w formie: zbierania uwag, propozycji lub opinii

w formie papierowej przesłanej na adres Urzędu Gminy Kochanowice lub w formie elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, ankiety dostępnej w formie formularza on-line oraz zbierania uwag ustnych w godzinach pracy Urzędu.

Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i oceny realizacji programu

Organem zapewniającym udział interesariuszy na etapie wdrażania i oceny realizacji programu będzie Komitet Rewitalizacji ustanowiony zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rewitalizacji. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji – opracowany został projekt uchwały Rady Gminy regulujący zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji na potrzeby realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice do roku 2030. Dokument poddany został konsultacjom społecznym zgodnie z przepisami art. 6 ust. 3 ustawy o rewitalizacji. Konsultacje prowadzone były w formie: zbierania uwag, propozycji lub opinii w formie papierowej przesłanej na adres Urząd Gminy, lub elektronicznej na adres poczty elektronicznej gminy z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, ankiety dostępnej w formie formularza on-line oraz zbierania uwag ustnych w godzinach pracy Urzędu. W okresie trwania konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag do projektu uchwały.

Dodatkowo w działania dotyczące wdrażania GPR będą angażowane środowiska ściśle współpracujące z Gminą – na zasadzie bieżącego doradztwa i opiniowania kluczowych kwestii w przedmiocie rewitalizacji. Należą do nich m.in. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kochanowicach zajmujący się szczególnie kwestiami osób potrzebujących wsparcia oraz Gminne Centrum Kultury i Informacji w Kochanowicach.

Zgodnie z zasadą partnerstwa w proces rewitalizacji zostaną włączone różne grupy interesariuszy, co przełoży się na liczne przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji przez jednostki organizacyjne gminy i podmioty spoza sektora finansów publicznych. Dzięki włączeniu różnych środowisk w proces wdrażania działań rewitalizacyjnych zostanie zapewniona zasada komplementarności działań, a sam proces zostanie lepiej dopasowany do potrzeb mieszkańców.

Na etapie realizacji działań rewitalizacyjnych planuje się zaangażowanie partnerów społecznych w postaci, przykładowo: włączenie sektora pozarządowego w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych jako podmiotów samodzielnie wdrażających przedsięwzięcia rewitalizacyjne lub jako partnerów w przedsięwzięciach. Cykliczne oceny aktualności i stopnia realizacji GPR dokonywana w raporcie rocznym o stanie gminy podlegać będą ocenie i opiniowaniu Komitetu Rewitalizacji, a także upublicznieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Kochanowice (BIP), dzięki czemu możliwy będzie dialog społeczny wokół jakości procesu rewitalizacji i jego bieżących rezultatów.

Rozdział III. Diagnoza obszaru rewitalizacji zjawisk negatywnych i lokalnych potencjałów

Niniejszy rozdział opisuje diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji, tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne gminy lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia oraz lokalne potencjały występujące na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Gmina Kochanowice leży na Wyżynie Śląskiej, w północno-zachodniej części województwa śląskiego w powiecie lublinieckim. Przecinają ją dwa dopływy Liswarty: Potok Kochcicki i Potok Kochanowicki. Zaznaczają się tu wzniesienia Garbu Woźnickiego, którego kulminacją jest Górka Lubecka. Ku północy teren opada, tworząc obniżenie Liswarty. Kochanowice są oddalone o 30 km od Częstochowy, o 7 km od Lublińca oraz 60 km od Katowic i Opola. Niedaleko terenu inwestycyjnego przebiegają ważne trasy komunikacyjne drogi krajowe Katowice – Poznań (S-11) i Opole – Częstochowa (DK 46) oraz linie kolejowe: Warszawa - Opole i Katowice - Poznań. Gmina zajmuje obszar 80 km², z czego same użytki rolne obejmują 49,46 % (3925 ha).

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy swoje duże szanse upatrywane są w rozwoju wysokoprodukcyjnych, nowoczesnych gospodarstw rolnych, ponieważ sprzyjają temu warunki glebowe, wysoka kultura rolna i dogodne położenie - bliskość rynku zbytu, którym jest aglomeracja śląska. Niewątpliwym walorem turystycznym gminy są także liczne tereny letniskowe oraz gospodarstwa agroturystyczne, przyciągające wielu mieszkańców z aglomeracji śląskiej, znajdujących tu ciszę i spokój. Na terenie gminy w miejscowości Kochcice znajduje się pięknie utrzymany unikatowy zespół pałacowo-parkowy z początku XX wieku, w którym obecnie swoją siedzibę ma Oddział Rehabilitacji, Balneologii i Medycyny Fizykalnej Szpitala Chirurgii Urazowej w Piekarach Śląskich, a przez 40 lat mieściło się Sanatorium Rehabilitacyjne. W bezpośrednim sąsiedztwie parku i położonego w nim sanatorium znajdują się tereny byłych PGR-ów, które w 2009 r. Gmina Kochanowice nabyła od Skarbu Państwa, stanowiące potencjalny obszar do inwestycji gminnych.

Gmina stanowi 9,7% powierzchni powiatu lublinieckiego. Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kochanowice z 2023 roku przyjęto podział administracyjny Gminy na 8 sołectw: Kochanowice wraz z Przysiółkiem Swaciok, Kochcice wraz z miejscowością Szklarnia, Lubecko, Jawornica, Lubockie – Ostrów, Droniowie, Harbułtowice, Pawełki.

Mapa 1. Mapa poglądowa prezentująca Gminę Kochanowice

Źródło: opracowanie własne

Największą liczbą mieszkańców gminy (31%) zamieszkuje sołectwo Kochanowice, gdzie zlokalizowana jest siedziba Gminy, następnie sołectwo Kochcice (27%), najmniej zaludnionym sołectwem w gminie jest sołectwo Pawelki (3% ogółu mieszkańców gminy).

Zgodnie z danymi GUS, sołectwo Kochcice zamieszkuje 1905 mieszkańców, z czego 51,4% stanowią kobiety, a 48,6% mężczyźni. Powierzchnia sołectwa to 16,00 km². W latach 1998-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 15,1%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 106 i jest porównywalny do współczynnika feminizacji dla woj. śląskiego oraz porównywalny do współczynnika dla całej Polski. 63,2% mieszkańców wsi Kochcice jest w wieku produkcyjnym, 18,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 18,1% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Kochcice 58,3 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa śląskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski. W Kochcicach znajdują się: pałac Ballestremów z 1909 r. otoczony zabytkowym parkiem – obecnie siedziba ośrodka rehabilitacyjnego, folwark z 1903r.

W Kochcicach znajdują się również Zespół Szkolno-Przedszkolny, filia Gminnej Biblioteki Publicznej, Niepubliczny Zespół Opieki Zdrowotnej oraz Pawilon Sportowy. Na sali i na boisku obok trenuje miejscowy Klub Sportowy MECHANIK Kochcice, działa też prężnie jednostka OSP oraz Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich, obok remizy znajduje się nowoczesne boisko wielofunkcyjne i plac zabaw. We wsi mieści się kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Na terenie sołectwa organizowany jest corocznie rodzinny festyn pn. „Czas dojrzałych wiśni”, promujący tradycyjne przetwory owocowo-warzywne.

Diagnoza delimitacyjna służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji składała się z dwóch części merytorycznych obejmujących analizę ogólną czynników i zjawisk kryzysowych występujących na terenie gminy oraz analizę służącą określeniu wewnątrzgminnych zagadnień problemowych z uwzględnieniem ich skali i rozkładu w poszczególnych jednostkach urbanistycznych poddanych analizie w Gminie. Przepisy ustawy o rewitalizacji (art. 4) wskazują, iż diagnoza ma być oparta o „obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań”. W celu właściwej agregacji informacji, możliwości zebrania koniecznych danych statystycznych, Gmina została podzielona na podobszary – jednostki, dla których przeprowadzono diagnozę społeczną, gospodarczą, środowiskową, techniczną i przestrzenną. Podział dokonany został na podstawie 8 sołectw.

Część druga diagnozy skupiała się na wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na podstawie analiz wskaźnikowych. Zgodnie z obowiązującą metodologią wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano szczegółowej analizy poszczególnych obszarów problemowych gminy. Do analizy porównawczej zróżnicowania wewnątrzgminnego wykorzystane zostaną łącznie 17. wskaźników, w tym 8. wskaźników odnoszących się do sfery społecznej, 2. wskaźniki ze sfery gospodarczej, 3. ze sfery środowiskowej, 4. ze sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej.

Tabela 1. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej przestrzenno-funkcjonalno-technicznej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Kochanowice

Nr	Nazwa wskaźnika	Definicja wskaźnika	Rodzaj oddziaływania	Źródło danych
Sfera społeczna				
1.	Zmiana liczby mieszkańców w latach 2019-2022 na 100 mieszkańców	Udział różnicy liczby mieszkańców zamieszkałych na stałe w danej jednostce na 100 mieszkańców jednostki. Wskaźnik obrazuje efekt zmian demograficznych w jednostce (migracje, przyrost naturalny) w latach 2019-2022, określając skalę potencjału demograficznego dla rozwoju danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
2.	Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na	Wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi obrazuje udział osób w	Destymulanta ⁴	Urząd Gminy Kochanowice i

⁴ Zgodnie ze Strategią rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016-2025 (2016), wyzwaniem problemowym w rozwoju gminy jest wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W okresie opracowania Strategii Liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła od 2010 roku o 3%. Trend wzrostowy utrzymuje się stale na przestrzeni ostatnich lat. Na podstawie danych GUS za 2021 r. mieszkańcy w wieku senioralnym stanowili 17% ogółu mieszkańców gminy, tymczasem w 2015 r. było to jedynie 14%. Sytuacja ta wynika z ogólnych trendów demograficznych. Dzięki postępowi technologicznemu zwiększa się średnia długość życia, a każde kolejne pokolenie żyje dłużej od poprzedniego. Podczas gdy w 2002 roku średnia długość życia wynosiła 70,4 lat dla mężczyzn i 78,8 lat dla kobiet, w 2010 wydłużyła się do 73,3 lat dla mężczyzn i 80,6 dla kobiet. Według prognoz GUS do roku 2030 wydłuży się ona do 77,6 lat dla mężczyzn oraz 83,3 lat dla kobiet. Seniorzy i seniorki są grupą wewnątrznie zróżnicowaną pod względem płci, wykształcenia, zamożności, stanu cywilnego, stanu zdrowia, czy sytuacji mieszkaniowej. Co za tym idzie - wśród seniorów i seniorek znajdziemy zarówno osoby wykluczone, jak i osoby w pełni uczestniczące w życiu społeczności. Pomimo tego, trend starzenia się społeczeństwa jest zauważalny i będzie w przyszłości mieć znaczący wpływ również na rozwój Gminy Kochanowice. Jedynym z wyzwań na najbliższe lata będzie konieczność przeformułowania funkcji obiektów i przestrzeni, które powinny coraz bardziej służyć coraz liczniejszej grupie seniorów mieszkańców. O pogarszającej się sytuacji demograficznej

	100 osób w wieku produkcyjnym	wieku powyżej 60 u kobiet i 65 u mężczyzn w stosunku do liczby osób w wielu produkcyjnym.		GUS Polska w liczbach
3.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego uzależnienia rodzin od pomocy instytucjonalnej MOPS, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej na 100 mieszkańców w danej jednostce	Destymulanta	GOPS Kochanowice
4.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego ubóstwa, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	GOPS Kochanowice
5.	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym skalę występującego wykluczenia z tyt. choroby alkoholowej, wyrażoną poprzez liczbę osób w rodzinach pobierających świadczenia pieniężne ze środowiskowej pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	GOPS Kochanowice
6.	Liczba niebieskich kart na 100 osób	Wskaźnik obrazuje sytuację społeczną w gminie, w tym kondycję wychowawczą rodzin, poprzez liczbę założonych niebieskich kart na 100 mieszkańców w danej jednostce	Destymulanta	GOPS Kochanowice
7.	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	Wskaźnik obrazuje udział osób niezatrudnionych i niewykonujących innej pracy zarobkowej, zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujących zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na 100 mieszkańców w danej jednostce.	Destymulanta	Powiatowy Urząd Pracy
8.	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik obrazuje poziom aktywności społecznej mieszkańców mierzony frekwencją wyborczą w wyborach parlamentarnych do Sejmu 2019 roku ⁵	Stymulanta	Państwowa Komisja Wyborcza

świadczyć może wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego, wyrażony liczbą ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób. W tym kontekście wskaźnik obrazujący liczbę osób w wieku poprodukcyjnym zakwalifikowany został jako „destymulanta” rozwojowa.

⁵ Należy wyjaśnić, że na etapie podejmowania uchwały wyznaczającej obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kochanowice w lutym 2024 roku nie były dostępne, aktualnie dostępne dane wynikające z przeprowadzonych w 2023 roku wyborów parlamentarnych.

SFERA GOSPODARCZA				
9.	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG na 100 osób	Liczba podmiotów gospodarczych nowo rejestrowanych w CEIDG w 2022 r. na 100 mieszkańców danej jednostki określa zdolność lokalnej społeczności do podejmowania ryzyka gospodarczego i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.	Stymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
10.	Liczba wyrejestrowań z CEIDG na 100 osób	Wskaźnik obrazuje potencjał lokalnej gospodarki, a w szczególności kondycję sektora MŚP, wyrażoną liczbą podmiotów wyrejestrowanych w 2022 r. z CEIDG na 100 mieszkańców danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice

SFERA ŚRODOWISKOWA				
11.	Ilość azbestu w m2 na 100 osób	Wskaźnik obrazuje zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska, mierzone występowaniem odpadów niebezpiecznych, wyrażonych powierzchnią wyrobów zawierających azbest w m2 na 100 osób danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
12.	Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i pozaklasowe) na 100 mieszkańców	Wskaźnik obrazuje zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska, mierzone występowaniem źródeł ciepła wymagających wymiany tzw. kopciuchów, które powinny zostać wymienione na 100 osób danej jednostki.	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice
13.	Wskaźnik przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie)	Wskaźnik jakościowy obrazujący miejsca gdzie najczęściej występuje przekroczenie średnioroczne stężenia pyłów zawieszonych	Destymulanta	Otwarty Regionalny System Informacji Przestrzennej Województwa Śląskiego

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNO-TECHNICZNA				
14.	Wskaźnik gęstości zaludnienia (osoby/km2)	Wskaźnik charakteryzuje główne prawidłowości przestrzennego rozkładu gęstości zaludnienia pokazując tereny z korzystnymi czynnikami sprawiającymi, że	Stymulanta	Urząd Gminy Kochanowice

		mieszkańcy się tam osiedlają (tj. rozwój gospodarczy, dostępność pracy, dostępność infrastruktury gminnej, dostępność do ośrodków kultury, korzystne połączenie komunikacyjne). Generalnie im wyższa gęstość zaludnienia, tym korzystniejsze warunki życia mieszkańców.		
15.	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób	Wskaźnik obrazuje atrakcyjność kulturową jednostek, mierzoną rozkładem obiektów włączonych do gminnej (miejskiej) ewidencji zabytków na 100 mieszkańców danej jednostki.	Destymulanta ⁶	Urząd Gminy Kochanowice
16.	Wskaźnik poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej	Wskaźnik jakościowy. Ocena dokonywana jest w skali: 1- zdegradowane. Tereny zielone są zdegradowane, zniszczone, nieuporządkowane 2- brak. Brak nasadzenia krzewów i drzew, brak infrastruktury użyteczności publicznej tj. ławki czy kosze na śmieci, tereny zielone są niewykorzystywane w sposób zgodny z przeznaczeniem, brak oświetlenia 3- stan średni. Tereny zielone użytkowane na cele społeczne i rekreacyjne są nieuporządkowane, ławki, kosze na śmieci zlokalizowane na terenie są często niszczone, istniejące place zabaw na terenach zielonych wymagają modernizacji 4- dobry. Tereny zielone są uporządkowane, nowe lub odrestaurowane, tereny wykorzystane do celów rekreacyjnych, dodatkowo do celów pozostałych przez mieszkańców np. przez koło łowieckie czy organizacje	Destymulanta	Urząd Gminy Kochanowice

⁶ Posiadanie zabytkowych obiektów stanowić może tzw. „stymulantę” rozwojową, atrakcyjną dla mieszkańców i osób przyjezdnych. Na potrzeby niniejszej analizy przyjęto jednak zaklasyfikowanie wskaźnika pokazującego większą liczbę zabytków, jako „destymulantę” z uwagi na gorszy zły techniczny budynków zabytkowych i konieczne nakłady finansowe, jakie należy ponieść na ochronę i renowację takich obiektów. W kontekście rewitalizacji ważne będzie zatem pokazanie terenów gminy, gdzie powinny być kierowane dodatkowe środki pomocowe na remont i konserwację obiektów zabytkowych, czy pomoc mieszkańcom w działaniach inwestycyjnych związanych z remontami tych obiektów.

		pozarządowe.		
17.	Liczba zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	Wskaźnik opisujący sytuację w zakresie naruszeń bezpieczeństwa i prawa drogowego odnoszącą się do liczby zarejestrowanych zdarzeń drogowych.	Destymulanta	Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r., celem niniejszej diagnozy było przeanalizowanie rozkładu przestrzennego wskazanych w ustawie negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy oraz współwystępowania w obszarach ich koncentracji pozostałych negatywnych zjawisk określonych w ustawie, a w rezultacie zidentyfikowanie obszaru zdegradowanego i w jego ramach obszaru rewitalizacji. Analiza wskaźników została dokonana z wykorzystaniem metodologii bazującej na wskaźniku wielowymiarowej degradacji społecznej, czyli metodologii wskaźnika deprivacji wielowymiarowej IMD (ang. Index of Multiple Deprivation)⁷. Metodologia uwzględnia ocenę punktową: 3 punkty (kolor czerwony), 2 punkty (kolor żółty) i 1 punkt (kolor zielony). Każdy dodatkowy kolor czerwony to wartość bazowa 3+1 zgodnie z poniższym wyliczeniem: 2 pola czerwone - $3 \times 2 + 1 = 7$, 3 pola czerwone - $3 \times 3 + 2 = 11$, 4 pola czerwone - $3 \times 4 + 3 = 15$, 5 pól czerwonych - $3 \times 5 + 4 = 19$, 6 pól czerwonych - $3 \times 6 + 5 = 23$.

W ramach wyznaczania wartości średniej koncentracji problemów na danym obszarze przyjęto wskaźnik o odpowiednim odchyleniu punktowym (w przedziale 30-35% punktów liczonych od wartości stałej – wartość punktowa stała od 0,1 do 5, biorąc pod uwagę wskaźnik najniższy oraz najwyższy wartości średniej). Taka analiza pozwala na określenie wartości liczbowych obowiązywania poszczególnych kolorów (zielonego, żółtego, czerwonego), jako stopnia natężenia problemów społecznych. W podsumowaniu wyliczania wskaźnika deprivacji wielowymiarowej IMD dla wyników każdej jednostki doliczano dodatkowo wartość IMD w ramach poszczególnych uwarunkowań poddanych analizie. W wyliczeniach nie wprowadza się różnych wag dla wskaźników. Każde badane zjawisko miało taką samą wagę w obliczaniu wskaźnika syntetycznego (tzn. że przykładowo, jeżeli analizowane są 3 wskaźniki to każdy z nich ma 1/3 udziału we wskaźniku syntetycznym, natomiast jeżeli będą 4 wskaźniki to każdy z nich będzie mieć 1/4 udziału we wskaźniku syntetycznym). Dla celów diagnostycznych przypisano wskaźnikom cechy stymulanty albo destymulanty zgodnie z definicjami stosowanymi w statystyce publicznej⁸ tj. stymulanta, będzie to cecha statystyczna, której wzrost wartości świadczy o wzroście poziomu zjawiska złożonego, a spadek wartości świadczy o

⁷ Zastosowanie metodologii Index of Multiple Deprivation przy delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostało opisane w dokumencie Delimitacja krok po kroku Metoda wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji, praca zbiorowa pod redakcją W. Jarczewskiego z Instytutu Rozwoju Miast, Warszawa 2017

⁸ Por. Źródło definicji: Wnioskowanie statystyczne przy nieklasycznych założeniach Autor: Domański Cz., Pruska K., Wagner W. Miejsce publikacji: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1998 r.

spadku poziomu zjawiska złożonego, natomiast destymulanta, będzie to cecha statystyczna, której wzrost wartości prowadzi do spadku wartości zmiennej objaśnianej⁹.

W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

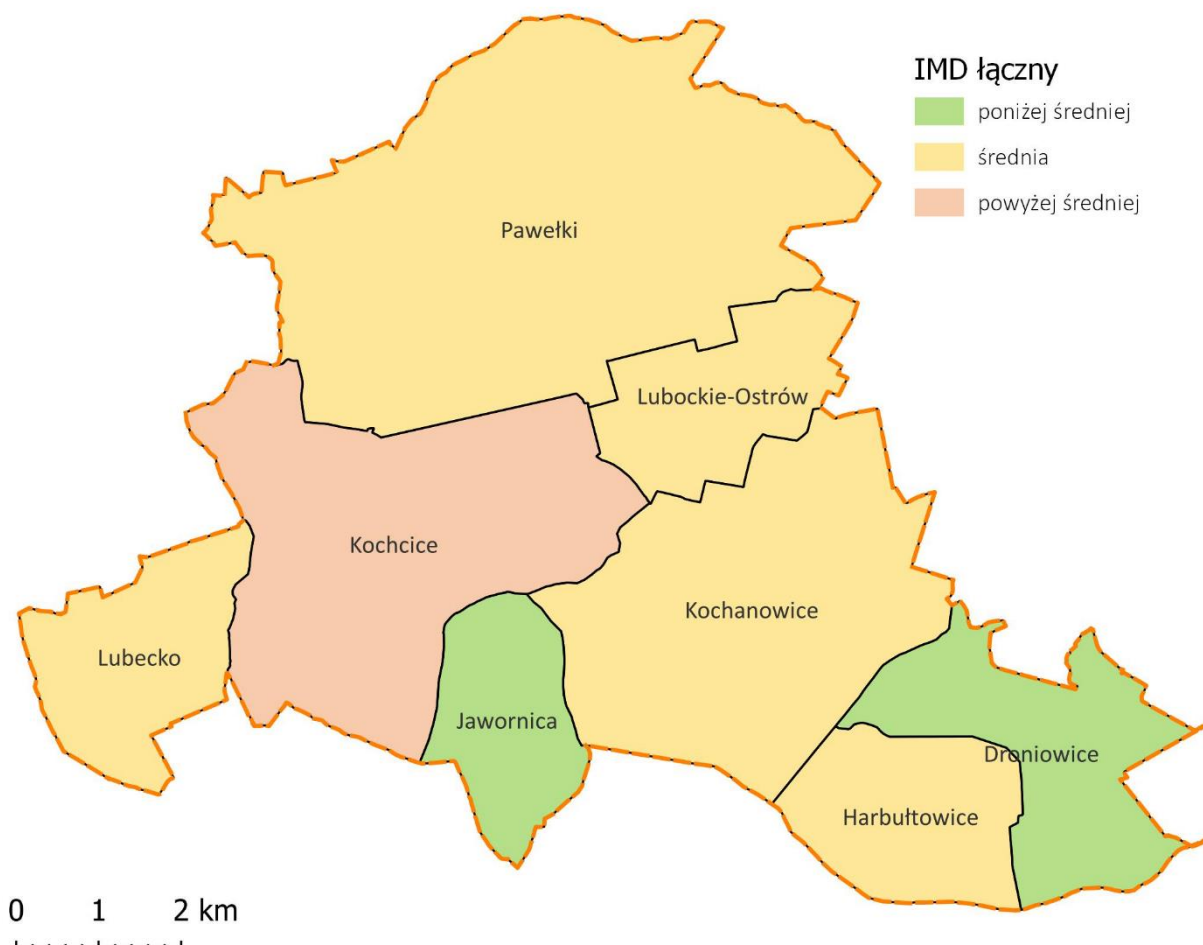
⁹ Przykładowo, w przypadku analizy uwarunkowań społecznych, wskazanie że na danym terenie identyfikujemy większą liczbę działań w postaci przyznanych świadczeń społecznych ocenianych jako negatywne, oznaczać to będzie że ich występowanie zaklasyfikowane zostało jako „destymulanta” rozwojowa. Z kolei – w przypadku wskaźnika Liczba aktywnie współpracujących z Gminą organizacji pozarządowych na 100 mieszkańców uznawać będziemy go za „stymulantę”, gdyż wzrost wartości wskaźnika świadczyć będzie o wzroście poziomu analizowanego zjawiska rozwoju kapitału społecznego i zaangażowania społecznego mieszkańców.

Tabela 2. Zbiorcza analiza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	IMD Społeczne	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno-funkcjonalno-techniczny	Wskaźnik syntetyczny IMD łącznie
Sołectwo Droniowice	402	6,75					6
Sołectwo Harbułtowice	269	5,10					8
Sołectwo Jawornica	603	3,30					5
Sołectwo Kochanowice	2166	14,17					10
Sołectwo Kochcice	1905	16,00					15
Sołectwo Lubecko	774	5,70					8
Sołectwo Lubockie – Ostrów	586	4,96					7
Sołectwo Pawełki	219	24,58					10
Średnia / suma	6924	80,56					8,63
Przedział średniej							7-10.
Wartość minimalna do korelacji							1,29
Wartość maksymalna do korelacji							2,16
Minimalny przedział wartości ujemnej							7,33
Maksymalny przedział wartości ujemnej							6,47
Minimalny przedział wartości dodatniej							9,92
Maksymalny przedział wartości dodatniej							10,78
Poniżej średniej							
Średnia							
Powyżej średniej							

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 2. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z Wytycznymi w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego też na potrzeby wyliczenia finalnego wskaźnika deprivacji IMD wartości IMD społecznego zostały przyjęte zgodnie z otrzymaną wartością liczbową.

W ramach wyznaczania obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji wyznaczono jednostki, gdzie zidentyfikowano stan kryzysowy wynikający z natężenia problemów społecznych i co najmniej jednego z problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Na podobszarach rewitalizacji dokonano pogłębionej analizy dzięki realizacji spaceru studyjnego. Dodatkowymi argumentami wyznaczającym obszary, jako „do zrewitalizowania” są ważne funkcje społeczno-gospodarcze oraz stan zagospodarowania terenów możliwych do przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych. W ramach przeprowadzonej analizy został wyznaczony obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji, które są obszarami tożsamymi. Zgodnie z Wytycznymi Ministerstwa Rozwoju w obszar zdegradowany musi obejmować występowanie przede wszystkim natężenia problemów społecznych dlatego do obszaru zdegradowanego zaliczone zostały tylko jednostki administracyjne,

dla których zidentyfikowano występowanie w sferze społecznej. Wymienione powyżej wydzielone podobszary wskazują na potrzebę wprowadzenia działań naprawczych i wyprowadzenia z sytuacji kryzysowej, a w konsekwencji umożliwienia wskazanym podobszynom warunków do rozwoju w kontekście zarówno społecznym, infrastrukturalnym, środowiskowym, urbanistycznym. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. W ramach przeprowadzonej analizy natężenie problemów mierzone wskaźnikiem syntetycznym IMD łączne wykazało Sołectwo Kochcice.

Ze względu na niską gęstość zabudowy na obszarach wiejskich Gminy Kochanowice przyjęto zasadę delimitacji opartą na agregacji działek ewidencyjnych, zarówno zabudowanych jak i niezabudowanych. Wyjątek ten jest konieczny w przypadku delimitacji obszaru rewitalizacji na obszarach wiejskich, jak i miejskich, z tymże obszary wiejskie cechują się znacznie niższym wskaźnikiem gęstości zabudowy, jak również zwartości (przeciętnej odległości pomiędzy budynkami). Dlatego, w celu zapewnienia spójności obszaru rewitalizacji oraz objęcia, jak największej liczby zabudowań zamieszkałych, dla których wskaźniki syntetyczne były podawane analizie (kwalifikowały poszczególne gospodarstwa domowe do statusu obszaru zdegradowanego) przyjęto zasadę uzupełnienia pustych przestrzeni pomiędzy tymi zabudowaniami włączając je do obszaru rewitalizacji. W efekcie pracy analitycznej zawężono obszar sołectwa Kochcice do OZ i OR Gminy Kochanowice wyłącznie do terenu zabudowanego i zamieszkałego oraz terenów przyległych zapewniających spójność obszaru i istotnych do prowadzenia działań rewitalizacyjnych.

Tabela 3. Prezentacja liczby ludności i powierzchni obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Kochanowice w stosunku do limitów ustawy o rewitalizacji

Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji	Liczba ludności na 2022 r. [mieszkańcy]	Odsetek ludności obszaru rewitalizacji w stosunku do ludności gminy	Powierzchnia [km ²]	Odsetek powierzchni obszaru w stosunku do ludności gminy
Obszar zdegradowany	1905	27,51%	1,35	1,67%
Obszar rewitalizacji	1905	27,51%	1,35	1,67%

Źródło: opracowanie własne

Pogłębiona analiza problemów obszaru rewitalizacji

Na obszarze rewitalizacji koncentrują się problemy w sferze społecznej, gospodarczej oraz funkcjonalnej i środowiskowej zgodnie z zestawieniem tabelarycznym pokazującym syntetyczne dane diagnostyczne dotyczące obszaru rewitalizacji Sołectwo Kochcice.

Tabela 4. Syntetyczne dane diagnostyczne dotyczące obszaru rewitalizacji Sołectwo Kochcice

Wskaźniki odnoszące się do sfery społecznej

Sołectwo	Liczba mieszkańców na 2019 rok	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Zmiana liczby mieszkańców w latach na 100 mieszkańców	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 osób	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. ubóstwa na 100 osób	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z tyt. alkoholizmu na 100 osób	Liczba osób niepełnosprawnych pobierających świadczenia z tyt. opieki społecznej na 100 osób	Liczba niebieskich kart na 100 osób	Liczba osób bezrobotnych na 100 osób	Frekwencja wyborcza	Wskaźnik syntetyczny IMD społeczne
Sołectwo Kochcice	1956	1905	-0,51	58,30	3,52	1,45	0,00	1,08	0,001	2,62	46,69%	28

Wskaźniki odnoszące się do sfery gospodarczej

Sołectwo	Liczba nowych zarejestrowań w CEIDG na 100 osób	Liczba wyrejestrowań w CEIDG na 100 osób	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze
Sołectwo Kochcice	0,42	0,31	7

Wskaźniki odnoszące się do sfery środowiskowej

Sołectwo	Ilość azbestu w m ² na 100 osób	Wskaźnik przekroczeń poziomu dopuszczalnego średniodobowego pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 (rocznie)	Liczba kotłów do wymiany na podstawie inwentaryzacji źródeł ciepła (kotły klasy 3 i pozaklasowe)	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy
Sołectwo Kochcice	193,12	TAK	286	8

Wskaźniki odnoszące się do sfery przestrzenno-funkcjonalno-technicznej

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	Wskaźnik gęstości zaludnienia (osoby/km ²)	Liczba obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków na 100 osób	Wskaźnik poziomu zdegradowania terenów zieleni publicznej	Liczba zdarzeń drogowych na 100 osób	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno-funkcjonalno-techniczny
Sołectwo Kochcice	1905	16,00	119,06	0,89	4	0,37	10

Wskaźniki pozwalające na wyliczenie łącznie syntetycznego wskaźnika IMD dla podobszaru rewitalizacji

Ulica	Liczba mieszkańców na 2022 rok	Powierzchnia w km ²	IMD Społeczne	Wskaźnik syntetyczny IMD gospodarcze	Wskaźnik syntetyczny IMD środowiskowy	Wskaźnik syntetyczny IMD przestrzenno-funkcjonalno-techniczny	Wskaźnik syntetyczny IMD łącznie
Sołectwo Kochcice	1905	16,00					15

Źródło: opracowanie własne

Analiza lokalnych potencjałów obszaru rewitalizacji

Analiza lokalnych potencjałów występujących na terenie obszaru rewitalizacji stanowi, w myśl ustawy, niezbędny element pogłębionej diagnozy zjawisk problemowych. Lokalne potencjały to zasoby, które można i trzeba wykorzystać w celu zapobiegania powstawaniu negatywnych zjawisk lub ich eliminacji, to szanse i możliwości zlokalizowane na obszarze, które mogą wspierać proces rewitalizacji. Jak już wcześniej wykazano obszar rewitalizacji dotyka szereg różnorodnych problemów, które współwystępują ze sobą na stosunkowo niedużej przestrzeni. Oprócz bezrobocia, ubóstwa, których skala i natężenie wskazuje na to, że są to najważniejsze problemy w tej przestrzeni gminy, należy wymienić także problem niskiej aktywności społecznej, zjawisko starzejącego się społeczeństwa, jak również znaczną skalę zjawiska związanego z niepełnosprawnością oraz ciężką lub długotrwałą chorobą.

Obszar charakteryzuje się znacznym odpływem mieszkańców oraz, podobnie jak w całej gminie Kochanowice, starzeniem się społeczeństwa. Wyznaczony w toku prac analitycznych i partycypacyjnych obszar charakteryzuje się również niskim poziomem przedsiębiorczości. Obszar cechuje niższy niż przeciętny w gminie wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność. Na wyznaczonym terenie można wskazać również problemy związane z występowaniem miejsc, działek z przynależnymi im obiektami, których elementy zawierają azbest. Obszar ze względu na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie dwóch dróg krajowych narażony jest również na negatywny wpływ transportu drogowego, w tym w zakresie uciążliwości hałasu oraz niskiej emisji. W delimitowanej przestrzeni występują tereny wymagające działań w sferze odtworzeniowej i modernizacyjnej, dotyczy to w głównej mierze byłego PGR (dawny folwark), który stanowi zasób o znacznym potencjale. Równocześnie w odniesieniu do koncentracji mieszkańców, niewystarczająca jest tutaj infrastruktura rekreacyjna, jak również brak miejsc umożliwiających w wystarczającym zakresie rozwijanie aktywności społecznych i gospodarczych.

W oparciu o konsultacje i partycypację społeczną zdefiniowano grupę czynników, które mogą wspierać oraz stanowić przeszkodę w realizacji procesów rewitalizacji tego obszaru.

Tabela 5. Potencjały i bariery rozwoju obszaru rewitalizacji Kochcice

Wymiary rewitalizacji	Potencjały rewitalizacji Jakie zasoby / czynniki można wykorzystać na rzecz rewitalizacji?	Bariery rewitalizacji Jakie bariery / czynniki mogą utrudnić / blokować ich rewitalizację?
Kapitał ludzki, kapitał społeczny, sytuacja społeczna, warunki życia w miejscu zamieszkania	- działające aktywnie podmioty pozarządowe (OSP w Kochcicach, Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich Kochcice w Województwie Śląskim, Stowarzyszenie Nasze Kochcice, LGD Leśna Kraina Górnego Śląska z siedzibą w Koszęcinie, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Kochanowice)	- niska skłonność do podnoszenia poziomu wykształcenia i kompetencji wśród mieszkańców, - niskie kompetencje w zakresie rozwoju organizacji pozarządowych, - słabnące więzi międzypokoleniowe mieszkańców

	- działalność klubów sportowych (LKS Mechanik Kochcice, Klub Strzelecki Jura, Klub Sportowy „SKAT-LUB” Kochcice), - liczne wydarzenia i imprezy organizowane przez samorząd i mieszkańców (Kochcickie Święto Sportu i Rozrywki)	
Struktura gospodarcza, warunki dla rozwoju przedsiębiorczości i przyciągania inwestycji, rynek pracy	- kwalifikacje zawodowe mieszkańców, - Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Kochcicach i świadczone na wysokim poziomie usługi rehabilitacyjne, w tym elektro lecznictwo, parafinoterapia, światłolecznictwo, kinezyterapia, muzykoterapia - w tej chwili placówka dysponuje 90 łózkami rehabilitacyjnymi; możliwość pozyskania na działania konserwatorskie i modernizacyjne obejmujących zabytkowy budynek pałacowy w Kochcicach ze źródeł Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach oraz z budżetu Województwa Śląskiego. Obiekt zarządzany przez Samodzielny Publiczny Wojewódzki Szpital Chirurgii Urazowej im. dr Janusza Daaba w Piekarach Śląskich	- niski poziom przedsiębiorczości - Mieszkańców dawnego terenu PGR Kochcice
Ład przestrzenny, wyposażenie infrastrukturalne, łączność komunikacyjna	- istniejące tereny i obiekty o znacznym stopniu zdegradowania możliwe do zagospodarowania na cele społeczne, kulturalne i gospodarcze, - bliskość szlaków drogowych DK11 i DK46, - podjęte w ostatnich latach działania inwestycyjne w budynkach dawnego folwarku – sala z możliwością przeznaczenia na sale widowiskową, sala projekcyjna	- słaba dostępność komunikacyjna sołectwa do placówek publicznych, - brak odpowiednich środków na realizację zamierzeń inwestycyjnych, - ograniczenie zainteresowanie mieszkańców i lokalnych NGO's w działania rewitalizacyjne - wpisu do rejestru zabytków objęty strefą ochrony konserwatorskiej (Nr w rej. zabytków dawnego woj. częstochowskiego A/499), do rejestru wpisany jest Zespół pałacowo-parkowy, w tym: Pałac, Park z ogrodzeniami i bramami, Wozownia, woźnicówka i stajnia, Rządcówka Gorzelnia, 5 budynków, mieszkalnych, Budynek mieszkalny („Dom wdów”), Cielętnik, Spichlerz, Obora.

Środowisko, jakość życia	- historia i marka rodu Ballestremów - rodziny arystokratycznej, pochodzącej z północnych Włoch - unikatowe zasoby środowiskowe parku otaczającego pałac w Kochcicach, znajdują się w nim dęby, które dziś osiągnęły wiek 300 lat. - położenie bezpośrednio przy obszarze Parku Krajobrazowego Lasy nad górną Liswartą - liczne nagrody w konkursach organizowanych przez Zarząd Województwa Śląskiego pn. „Piękna Wieś Województwa Śląskiego”	- brak wystarczającej ilości miejsc do uprawiania aktywności fizycznej, - niska emisja – znaczna liczba źródeł ciepła wymagających wymianie 24% (286 spośród 1164 na terenie gm. Kochanowice)

Źródło: opracowanie własne

Zgodnie ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kochanowice na obszarze sołectwa Kochcice szczególne znaczenie pod kątem działań rewitalizacyjnych przypisuje się następującym obiektom: tereny byłego państwowego gospodarstwa rolnego wraz z zabudowaniami, kapliczki, obiekty starej zabudowy wiejskiej przy ul. Wspólnej, tereny byłej spółdzielni kółek rolniczych przy cmentarzu, poeksploatacyjny teren żwirowni, strzelnica myśliwska oraz teren przy oczyszczalni ścieków.

Obszar rewitalizacji niewątpliwie posiada istotne atuty, które powinny zostać wykorzystane w tworzeniu części operacyjnej programu rewitalizacji. Tymi atutami są przede wszystkim neobarokowy pałac Ludwika von Ballestrema wraz z malowniczym parkiem oraz zabudowania na terenie PGR, szczególnie po byłym budynku zabytkowej gorzelni zlokalizowanej w Kochcicach.

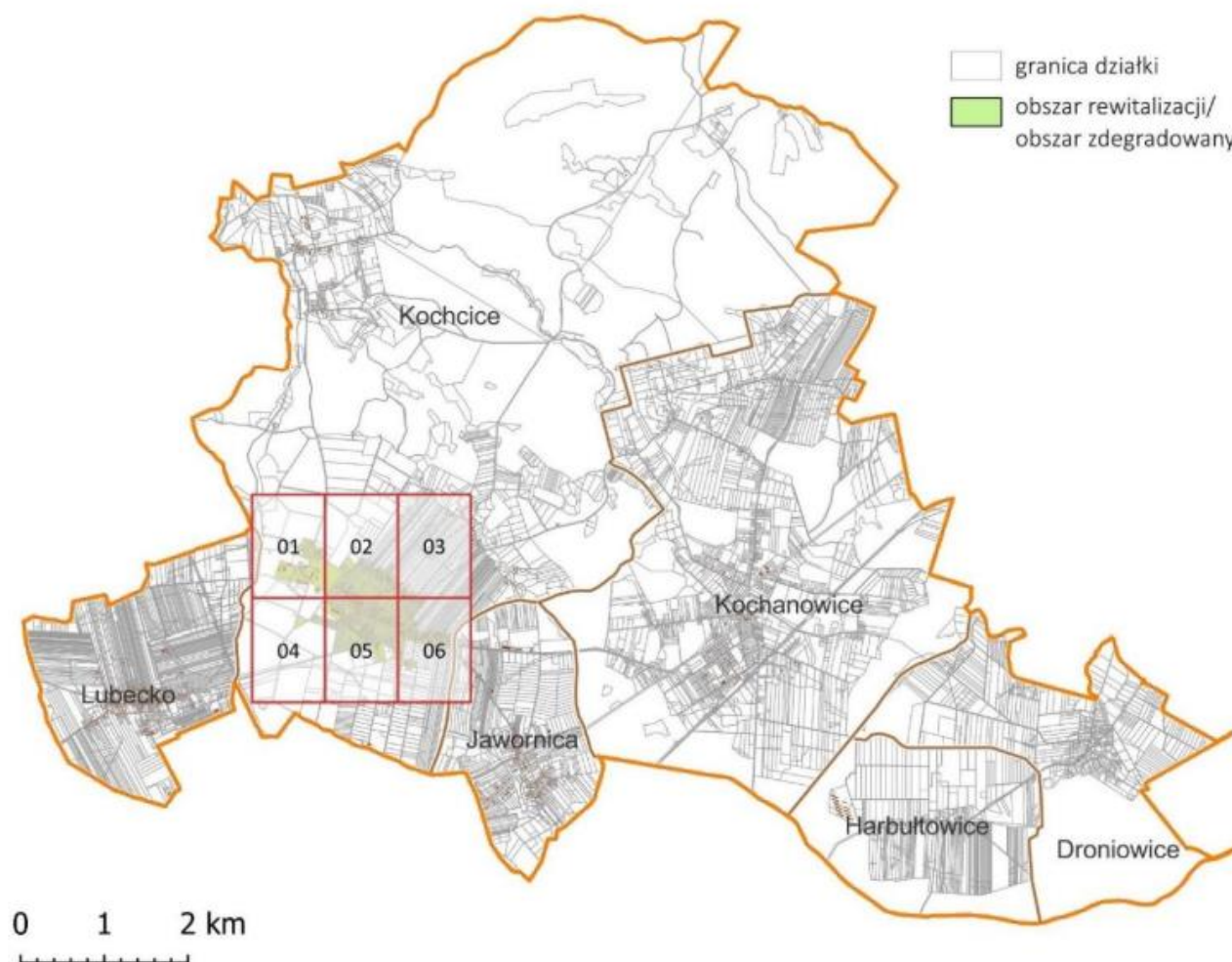
Gorzelnia wchodzi w skład zabudowań pałacowych z początku XX wieku z 1903 roku. Neobarokowy pałac wybudowano w latach 1906–1909. Wokół pałacu został założony rozległy park. Ostatnim właścicielem (do 1945 roku) był hrabia Ludwik von Ballestrem. Od 20 marca 1963 roku w pałacu Pałac Ludwika Karola von Ballestrema w Kochcicach funkcjonuje Wojewódzki Ośrodek Rehabilitacji. Dyrekcja Ośrodka została nagrodzona w 1992 roku Złotym Medalem Ministra Kultury i Sztuki za utrzymanie przypałacowego parku. Zabudowania pałacowe wpisane są do Rejestru zabytków nieruchomych woj. śląskiego prowadzonego przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Zabytkowe obiekty znajdujące się w obrębie byłego folwarku to: ujeżdżalnia, która została poddana rewitalizacji w ramach dofinansowania pozyskanego ze środków RPO WSL 2014-2020, zlokalizowana w zabudowie szeregowej z pozostałymi zabudowaniami folwarcznymi takimi jak stajnia, wozownia, kuźnia i stolarnia oraz dalej na północ rządówka, cieleśnik, spichlerz, pięć budynków mieszkalnych oraz budynek przemysłowy – gorzelnia, będący głównym budynkiem założenia folwarcznego. Przedmiotowy teren to przestrzeń/teren na północ od głównych zabudowań folwarku, będąca jednym z kierunków dojazdu do kompleksu.

Dzięki wsparciu środków RPO WSL 2014-2020 oraz środków własnych gminy budynki gorzelni przeszły rewitalizację i stanowią potencjał do dalszego zagospodarowania na cele edukacyjne, kulturalne oraz społeczne. Z drugiej strony, zasób ten stanowi znaczny, niewykorzystany potencjał mogący sprzyjać rozwiązywaniu problemów w sferze społecznej, poprzez adaptację pomieszczeń na cele tego typu działalności oraz stworzenie nowej, atrakcyjnej przestrzeni, pozwalającej na pobudzanie aktywności społecznej oraz podniesienie walorów turystycznych i inwestycyjnych tego obszaru. Dla tego terenu opracowano koncepcję zagospodarowania terenu położonego na północ od budynku gorzelni od strony ulic Zamkowej i Tartacznej na dz. o nr 6/55, 6/60, 6/61, 6/62 oraz 6/32 w ramach zadania pn. „Rewitalizacja popegeerowskich terenów wokół zabytkowych zabudowań folwarcznych z początku XX wieku wpisanych do rejestru zabytków w Kochcicach”.

Na projektowanym terenie zaplanowano wprowadzenie układu komunikacji drogowej (przebudowa istniejącej drogi wewnętrznej) otaczający cały skwer. Obszar rewitalizacji obejmuje teren po dawnym PGR Kochcice. Głównym działaniem rewitalizacyjnym powinna być zatem rewitalizacja zabytkowych obiektów po PGR w miejscowości Kochcice w tym zabytkowej ujeżdżalni i gorzelni wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia w celu nadania im nowych funkcji społecznych oraz likwidacji istotnych problemów społecznych i gospodarczych na obszarze rewitalizowanym.

Poniżej zaprezentowano mapę poglądową prezentującą obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kochanowice – **mapa z skali 1:5000 stanowi załącznik do uchwały nr LV/432/24 Rady Gminy Kochanowice z dnia 27 lutego 2024 r.** w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice

Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kochanowice– mapa pogładowa

Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IV. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego, cele rewitalizacji i kierunki mające na celu eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk

Niniejszy rozdział opisuje wizję obszaru rewitalizacji i cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Przepisy ustawy o rewitalizacji wskazują, że GPR powinien zawierać opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji, a także cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu zdiagnozowanych poprzednio negatywnych zjawisk społecznych i powiązanych z nimi problemów gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Przez wizję rozumiemy obraz przyszłości, którą chcemy wykreować.

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego wskazuje na **specyficzne problemy i bariery** związane z rewitalizacją na obszarach wiejskich, a zatem również Gminy Kochanowice, co może pomóc w sformułowaniu celów szczegółowych dla gmin wiejskich. Wśród tych problemów i barier można wymienić:

- Występowanie źródła kryzysu poza obszarem rewitalizacji: Problemy na obszarach wiejskich często wynikają z czynników zewnętrznych, np. migracji zarobkowej, braku inwestycji w infrastrukturę.
- Utrwalanie się niekorzystnych zjawisk społecznych: Na obszarach wiejskich może dochodzić do izolacji społecznej, ubóstwa, braku dostępu do usług.
- Niska partycypacja społeczna: Mieszkańcy obszarów wiejskich mogą być mniej zaangażowani w procesy decyzyjne.
- Ograniczone możliwości finansowe gmin: Gminy wiejskie często mają mniejsze budżety, co utrudnia finansowanie projektów rewitalizacyjnych.

Biorąc pod uwagę te problemy i bariery oraz wnioski płynące z analizy problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji sformułowano cel główny i cele szczegółowe rewitalizacji dla gmin Kochanowice.

Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy obszaru rewitalizacji poprzez kompleksowe działania na rzecz poprawy przestrzeni publicznej, infrastruktury oraz aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców.

Powyższemu celowi głównemu odpowiadają cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki interwencji zaprezentowane poniżej.

Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury

Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców

Biorąc pod uwagę cele główny i szczegółowe rewitalizacji, można zaproponować następującą wizję obszaru rewitalizacji:

Wizja: Obszar rewitalizacji stanie się miejscem atrakcyjnym do życia, pracy i wypoczynku, charakteryzującym się wysoką jakością przestrzeni publicznej, dostępną infrastrukturą, aktywnymi i zaangażowanymi mieszkańcami oraz zrównoważonym rozwojem społeczno-gospodarczym.

Ta wizja podkreśla kluczowe aspekty wyznaczone w celach rewitalizacji, takie jak: Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej, która zachęca do aktywności i spotkań, dzięki rewitalizacji terenów zielonych, parków i obiektów rekreacyjnych oraz Integrację społeczną, poprzez wspieranie inicjatyw społecznych i kulturalnych, które angażują mieszkańców w różnym wieku, szczególnie seniorów.

Wizja ta jest ambitna, ale jednocześnie realistyczna, biorąc pod uwagę potencjał obszaru rewitalizacji i zaangażowanie gminy w jego rozwój. Realizacja tej wizji przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, co stanowi główny wyznacznik działań rewitalizacyjnych. Realizacja celów rewitalizacji

doprowadzi do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego oraz przyczyni się do aktywizacji lokalnej społeczności (kierunki działań rewitalizacyjnych).

Tabela 6. Cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych wraz z przypisanymi projektami rewitalizacyjnymi

Cel szczegółowy	Kierunek działań rewitalizacyjnych	Zaplanowany do realizacji projekt rewitalizacyjny
Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury	<u>Kierunek: Rewitalizacja istniejących przestrzeni publicznych</u>, takich jak obiekty podworskie, tereny zielone, obiekty rekreacyjne <u>Kierunek: Tworzenie nowych przestrzeni publicznych</u>, które będą odpowiadać na potrzeby i oczekiwania mieszkańców, a jednocześnie wpisywać się w charakter i tożsamość obszaru rewitalizacji. <u>Kierunek: Poprawa estetyki obszaru</u>, poprzez działania związane z uporządkowaniem przestrzeni, likwidacją nielegalnych reklam, poprawą jakości zieleni, itp. <u>Kierunek: Zwiększenie dostępności obszaru</u>, poprzez poprawę infrastruktury pieszej i rowerowej, zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc parkingowych, a także dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. <u>Kierunek: Zapewnienie dostępności dla wszystkich</u>: Likwidacja barier architektonicznych. Dostosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów i innych grup o szczególnych potrzebach.	P1. Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne P2. Ujeżdżalnia- doposażenie sali widowiskowej P3. Rządcówka – Utworzenie Strefy Seniora
Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców	<u>Kierunek: Wzmocnienie potencjału społecznego i animacja</u>, który obejmuje: Aktywizację społeczności lokalnej oraz Rozwój kapitału społecznego	P3. Rządcówka – Utworzenie Strefy Seniora P4. Rozwój usług społecznych w postaci usług remontowych dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym P5. Społecznie zorganizowani - uruchamianie lokalnej aktywności i rewitalizacji

		społecznej mieszkańców Kochcic
--	--	-----------------------------------

Poniżej wylistowane zaplanowane projekty rewitalizacyjne przyczynić się mają do minimalizowania skali zjawisk kryzysowych nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również na terenie całej Gminy.

Poniżej wylistowane zaplanowane projekty rewitalizacyjne przyczynić się mają do minimalizowania skali zjawisk kryzysowych nie tylko na obszarze rewitalizacji, ale również na terenie całej Gminy.

Rozdział V. Projekty rewitalizacyjne

Niniejszy rozdział opisuje listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz pozostałe dopuszczalne projekty rewitalizacyjne.

Podstawowe projekty rewitalizacyjne

Zgodnie z postanowieniami art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji obejmuje listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, na które składają się w szczególności działania o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno funkcjonalnym i technicznym tj.

- **P1.** Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne,
- **P2.** Ujeżdżalnia- doposażenie Sali widowiskowej,
- **P3.** Rządcówka – Utworzenie Strefy Seniora,
- **P4.** Rozwój usług społecznych w postaci usług remontowych dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- **P5.** Społecznie zorganizowani - uruchamianie lokalnej aktywności i rewitalizacji społecznej mieszkańców Kochcic.

Lista podstawowych projektów rewitalizacyjnych obejmuje informacje kluczowe z punktu widzenia realizacji celów programu rewitalizacji przy jednoczesnym założeniu, że na etapie jego tworzenia poziom gotowości realizacyjnej oraz stopień dojrzałości przedsięwzięć jest silnie zróżnicowany. Z tego względu szczegółowa charakterystyka przedsięwzięć różni się pomiędzy nimi w zależności od aktualnego stopnia zaawansowania każdego z nich. W toku prac związanych z wdrażaniem gminnego programu rewitalizacji i realizacją kolejnych przedsięwzięć punktem wyjścia w przygotowaniu ich szczegółowych koncepcji będzie każdorazowo uwzględnienie celów i kierunków, które ma ją zostać osiągnięte w ramach poszczególnych przedsięwzięć.

Z uwagi na pełnienie przez program rewitalizacji roli strategii innego instrumentu terytorialnego, o której mowa w art. 36 ustawy o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich perspektywie finansowej 2021–2027, przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane między innymi poprzez projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, zgodnie z szacunkowymi ramami finansowymi programu.

Przedsięwzięcia realizujące cele procesu rewitalizacji zaplanowane zostały co do zasady na obszarze rewitalizacji, jednakże w nielicznych przypadkach stwierdzono również konieczność wykorzystania w procesie rewitalizacji zasobów znajdujących się poza jego granicami. Dotyczy to wyłącznie projektów

mających charakter miękki dostępnych dla wszystkich mieszkańców gminy, w tym szczególnie dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Podejście to znajduje uzasadnienie ekonomiczne i służy poprawie efektywności realizowanych działań w oparciu o już istniejące zasoby komunalne. Jednocześnie duża część przedsięwzięć została skonstruowana w sposób, który obejmuje zarówno działania odnoszące się do planowanej infrastruktury, jak również najważniejsze zasady ich organizacji, funkcjonowania i wykorzystania dla potrzeb osiągnięcia prognozowanych rezultatów.

Dla zapewnienia jak najlepszej efektywności poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach programu przyjęto założenie, że przystąpienie do ich realizacji zostanie każdorazowo poprzedzone szczegółową analizą założeń w oparciu o ocenę najlepszych możliwych praktyk oraz doświadczeń, a następnie dostosowanie ich do lokalnych uwarunkowań Gminy. Takie podejście wymaga odpowiedniej struktury zarządzania realizacją programu rewitalizacji w celu osiągnięcia najlepszych efektów procesu rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny podstawowy P1.

Nazwa projektu	Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne
Podmiot realizujący	Gmina Kochanowice
Zakres realizowanych zadań	Zagospodarowanie terenów i obiektów na obszarach wiejskich wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia na cele realizacji zadań i funkcji niezbędnych dla zaspokojenia potrzeb społeczności gmin wiejskich na obszarach rewitalizacji. — realizacja wystawy stałej Wystawa będzie miała charakter interaktywnego edukatorium poświęconego zagadnieniom: historii dóbr Kochcic i ich właścicieli, w tym rodu Ballestremów, organizacji folwarku, produkcji rolnej, maszynom i urządzeniom wykorzystywanych w folwarku na początku XX w. — rabata z herbem Kochcic duży ozdobny kwartał otwierający założenie, którego granice wyznaczają z jednej strony łuk jezdni, z drugiej zaś poprzeczna alejka. — wiata rowerowa — placyk tarasowy z miejscami siedzącymi — mini amfiteatr/ scena plenerowa — mała architektura z betonu wykończona drewnem kompozytowym — studnia — strefa relaksu – siedziska pod parasolem drzew — zespół skwerów ze zróżnicowaną roślinnością. Całość projektu zakłada dostosowanie przestrzeni dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami i innymi szczególnymi potrzebami zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

	Celem projektu będzie porządkowanie oraz przywracanie funkcji społecznych przestrzeniom publicznym, w tym terenom zielonym poprzez podniesienie ich funkcjonalności i estetyki przy uwzględnieniu wartości wynikających z kontekstu przyrodniczego i kulturowego.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	budynek Gorzelni zlokalizowany w dawnym zespole pałacowym w Kochanicach, gm. Kochanowice. Obiekt znajduje się na działkach ewidencyjnych nr 6/49, 6/54, 6/55 wpisanych do rejestru zabytków pod numerem A/499 jako zespół pałacowo-parkowy, w tym m.in. pkt. 4.5 – gorzelnia
Szacowana wartość	10 000 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	— Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 2 ha — Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt.
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania	Przedsięwzięcie będzie realizowane z wykorzystaniem infrastruktury dostosowanej do potrzeb szczególnej grupy użytkowników, a podejmowane formy i narzędzia będą uwzględniać potrzeby wybranej grupy odbiorców.
Termin realizacji	2025-2027
Wskazanie, który cel GPR realizuje (cel główny)	CS 1
Przewidywane źródła finansowania	— środki własne gminy — Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, FESL.09.05 Rewitalizacja obszarów wiejskich — WFOŚiGW/NFOŚiGW — Programy pożyczkowe programy BGK — Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027 — Rządowy Funduszu Polski Ład: Programu inwestycji strategicznych

Projekt rewitalizacyjny podstawowy P2.

Nazwa projektu	Ujeżdżalnia- doposażenie sali widowiskowej
Podmiot realizujący	Gmina Kochanowice
Zakres realizowanych zadań	Wykonanie adaptacji sali bankietowej (np. montaż paneli akustycznych, ustrojów rozpraszających), zapewnienie odpowiedniej izolacji akustycznej od otoczenia, zapewnienie dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (dostosowanie toalet dla osób z niepełnosprawnościami. wyznaczenie miejsc dla osób z niepełnosprawnościami na widowni), zakup sprzętu multimedialnego, zakup sprzętu nagłośnieniowego i oświetleniowego, zakup mebli i wyposażenia oraz niezbędne działania promocyjne. Projekt

	realizować będzie cel Poprawa funkcjonalności i atrakcyjności sali widowiskowej w budynkach podworskich, w celu zwiększenia jej dostępności dla mieszkańców i organizacji różnorodnych wydarzeń kulturalnych.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	budynek Ujeżdżalni zlokalizowany w dawnym zespole pałacowym w Kochanicach, gm. Kochanowice.
Szacowana wartość	4 000 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	— Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) — Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania	Przedsięwzięcie będzie realizowane z wykorzystaniem infrastruktury dostosowanej do potrzeb szczególnej grupy użytkowników, a podejmowane formy i narzędzia będą uwzględniać potrzeby wybranej grupy odbiorców.
Termin realizacji	2025-2027
Wskazanie, który cel GPR realizuje	CS 1
Przewidywane źródła finansowania	— środki własne gminy — Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, FESL.09.05 Rewitalizacja obszarów wiejskich — WFOŚiGW/NFOŚiGW — Programy pożyczkowe programy BGK — Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027 — Rządowy Funduszu Polski Ład: Programu inwestycji strategicznych

Projekt rewitalizacyjny podstawowy P3.

Nazwa projektu	Rządcówka – Utworzenie Strefy Seniora
Podmiot realizujący	Gmina Kochanowice
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie będzie polegało na utworzeniu nowoczesnej przestrzeni służącej zapewnieniu komunikacji międzypokoleniowej, rozwojowi ekonomii społecznej oraz stworzeniu komfortowych warunków do mieszkania, aktywności społecznej i zawodowej oraz wypoczynku osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami z dostępem do różnych form rekreacji oraz terenów zielonych. Działanie będzie obejmować zapewnienie dostępu do usług społecznych dla osób starszych w formie miejsc dziennego i całodobowego pobytu w tym mieszkań wspomaganych, które

	wsparte będą pomocą sąsiedzką, animacją i wolontariatem wspierającym rozwój pasji w ramach „srebrnych warsztatów”.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Wybrana lokalizacja w obrębie obszaru rewitalizacji, planowany budynek Rządówki zlokalizowany w dawnym zespole pałacowym w Kochanicach, gm. Kochanowice.
Szacowana wartość	4 000 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	— Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) — Liczba wspartych obiektów infrastruktury (innych niż budynki mieszkalne) zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania	Przedsięwzięcie będzie realizowane w sposób zmierzający do całkowitego ograniczenia potencjalnych barier architektonicznych oraz dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami poprzez uwzględnienie w trakcie prac przygotowawczych niezbędnych elementów procesu projektowania uniwersalnego.
Termin realizacji	2025-2028
Wskazanie, który cel GPR realizuje	CS 2
Przewidywane źródła finansowania	— środki własne gminy — Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, FESL.09.05 Rewitalizacja obszarów wiejskich — WFOŚiGW/NFOŚiGW — Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Projekt rewitalizacyjny podstawowy P4.

Nazwa projektu	Rozwój usług społecznych w postaci usług remontowych dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym
Podmiot realizujący	GOPS Gminy Kochanowice Gmina Kochanowice Organizacje pozarządowe
Zakres realizowanych zadań	Przedsięwzięcie będzie polegało na utworzeniu i promocji nowej usługi społecznej kierowanej w szczególności do zwiększającej się społeczności osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami polegającej na udzielaniu wsparcia w zakresie drobnych remontów oraz napraw w gospodarstwie domowym. Działanie będzie realizowane dwutorowo i będzie obejmowało z jednej strony adresowanie wsparcia do potrzebujących, a z drugiej aktywizację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które dzięki odpowiedniemu przygotowaniu będą mogły świadczyć tego typu usługi. Zadanie obejmować będzie diagnozę potrzeb (Identyfikacja

	mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich potrzeb w zakresie remontów mieszkań, Ocena stanu technicznego mieszkań i określenie niezbędnych prac remontowych), zakres usług remontowych, wsparcie społeczne oraz niezbędne działania promocyjne projektu.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Wybrana lokalizacja w obrębie obszaru rewitalizacji, planowany budynek Cielętnika zlokalizowany w dawnym zespole pałacowym w Kochcicach, gm. Kochanowice.
Szacowana wartość	1 000 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	— Liczba mieszkań objętych remontem (szt.) — Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń (szt.) — Zwiększenie liczby potrzebujących korzystających z usług społecznych oceniane poprzez wzrost liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z oferty usług remontowych (osoby) — Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oceniane poprzez liczbę osób przygotowanych do świadczenia usług społecznych
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania	Przedsięwzięcie będzie realizowane z wykorzystaniem infrastruktury dostosowanej do potrzeb szczególnej grupy użytkowników, a podejmowane formy i narzędzia będą uwzględniać potrzeby wybranej grupy odbiorców.
Termin realizacji	2025-2028
Wskazanie, który cel GPR realizuje	CS 2
Przewidywane źródła finansowania	— środki własne gminy — Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Działanie FESL.07.02 Aktywna integracja, Działanie FESL.07.10 Wsparcie społeczności objętych LSR, Działanie FESL.07.12 Rozwój dialogu obywatelskiego — Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Projekt rewitalizacji podstawowy P5.

Nazwa projektu	Społecznie zorganizowani - uruchamianie lokalnej aktywności i rewitalizacji społecznej mieszkańców Kochcic
Podmiot realizujący	GOPS Gminy Kochanowice Gmina Kochanowice Organizacje pozarządowe – w tym LGD Leśna Kraina Górnego Śląska
Zakres realizowanych zadań	Angażowanie mieszkańców obszaru rewitalizacji w sprawy publiczne i działania społeczne. Wzrost jakości i zakresu

	działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz poprawa jakości realizowanych w tym zakresie polityk publicznych. Pobudzenie aktywności społ. obszarów o najwyższej koncentracji problemów społecznych. Poprawa przepływu informacji na linii mieszkaniac - instytucja - mieszkaniac dotyczącego konkretnych potrzeb społecznych i możliwości ich zaspokojenia. W ramach projektu planuje się zadania: Organizacja szkoleń podnoszących kompetencje społeczne i cyfrowe mieszkańców pozwalając nabyć nowe umiejętności. Organizacja konferencji promującej projekt.
Lokalizacja (miejsce przeprowadzenia danego projektu)	Podobszar rewitalizacji Kochcice
Szacowana wartość	200 000 zł
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	— Liczba organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem (szt.) — Liczba przedstawicieli organizacji partnerów społecznych objętych wsparciem (szt.) — Liczba organizacji partnerów społecznych, które zwiększyły swój potencjał (szt.)
Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o ile dane te są możliwe do wskazania	Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w projekcie będzie realizowane poprzez dostosowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych (wersje elektroniczne), dostosowanie miejsca spotkań i szkoleń (dostępność architektoniczna, dostępność sanitarna, dostępność akustyczna, dostępność informacyjna), indywidualne podejście, monitoring dostępności.
Termin realizacji	2025-2030
Wskazanie, który cel GPR realizuje	CS 2
Przewidywane źródła finansowania	— środki własne gminy — Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027, Działanie FESL.07.12 Rozwój dialogu obywatelskiego — Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego „Edukacja Kulturalna” — Fundusz dla Organizacji Pozarządowych - Obywatele dla Demokracji, w ramach funduszy norweskich i EOG — Fundusze Norweskie w ramach Programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, Fundacja im. Stefana Batorego

Poniżej zaprezentowano zestawienie kosztów projektów rewitalizacyjnych i harmonogram ich wdrożenia:

Tabela 7. Budżet i harmonogram planowanych do realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacji	Szacunkowe nakłady finansowe w zł	Okres realizacji projektu rewitalizacji						
		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030

	zakładane w latach 2024-2030 (zł)							
P1. Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne	10 000 000 zł							
P2. Ujeżdżalnia- doposażenie Sali widowiskowej	4 000 000 zł							
P3. Rządówka – Utworzenie Strefy Seniora	4 000 000 zł							
P4. Rozwój usług społecznych w postaci usług remontowych dla mieszkańców zagrożonych wykluczeniem społecznym	1 000 000 zł							
P5. Społecznie zorganizowani - uruchamianie lokalnej aktywności i rewitalizacji społecznej mieszkańców Kochcic	200 000 zł							

Źródło: opracowanie własne

Pozostałe dopuszczalne projekty rewitalizacyjne

Stosownie do postanowień art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy elementem gminnego programu rewitalizacji są również pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące kierunki działań w ramach przyjętych celów programu. Stanowią one potencjalne na dzień opracowania programu działania wspierające osiągnięcie celów procesu rewitalizacji, których realizacja ma jednak charakter otwarty i będzie uzależniona od szczegółowych możliwości realizacyjnych na przestrzeni najbliższych lat. Powyższe możliwości będą w szczególności konsekwencją stopnia pozyskania wsparcia zewnętrznego na realizację podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, co w przypadku skierowania dodatkowych środków zewnętrznych niewątpliwie wpłynie na możliwość realizacji na szerszą skalę pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć.

Z uwagi na ich charakter oraz zmienność warunków wpływających na ich realizację, przedsięwzięcia te muszą zachować odpowiednią elastyczność swoich założeń, która pozwoli na wykorzystanie pojawiających się możliwości ich realizacji w najbliższych latach.

Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne zebrane zostały w osiem głównych obszarów tematycznych, które jednoznacznie wskazują na ukierunkowanie polityki rewitalizacji Gminy Kochanowice w perspektywie do 2030 roku. Składają się na nią przedsięwzięcia wspierające rozwój społeczny poprzez działania kulturalne, procesy adaptacji do zmian klimatu w obszarze rewitalizacji, rozwój aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji, rozwój lokalnej przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji, poprawę warunków zamieszkania w obszarze rewitalizacji, poprawę stanu oraz funkcjonowania systemu komunikacyjnego w obszarze rewitalizacji, poprawę stanu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców obszaru rewitalizacji wzrost wrażliwości społecznej względem grup wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

W ramach opracowanego programu rewitalizacji pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne zidentyfikowano jako listę przedsięwzięć, które w przypadku ich realizacji będą wspierać kierunki działań w ramach przyjętych celów programu. W toku realizacji programu na przestrzeni kolejnych lat możliwa będzie identyfikacja nowych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących przyjęte cele i kierunki działań w oparciu o przyjęty system identyfikacji takich przedsięwzięć, przy udziale i aktywnej roli Komitetu Rewitalizacji.

Tabela 8. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące przyjęte cele rewitalizacyjne

Nazwa przedsięwzięcia	Zakres przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Planowanie kierunki (cele rewitalizacji)
Przedsięwzięcia wspierające rozwój społeczny poprzez działania kulturalne			
Promocja czytelnictwa w obszarze rewitalizacji poprzez rozwój sieci bibliotek o sieć księżkomatów	Rozwój sieci bibliotek zlokalizowanych w różnych fragmentach obszaru rewitalizacji o nowe elementy infrastruktury służące wzrostowi atrakcyjności jako miejsca aktywności społecznej	Gmina Kochanowice Placówki edukacyjno-oświatowe	CS 1
Rozwój działań kulturalnych prowadzonych przez instytucje kultury bazujących na wykorzystaniu potencjału środowiskowego i kulturowego Gminy	Wsparcie realizacji nowych projektów kulturalnych o charakterze edukacyjnym kierowanych do różnych grup społecznych i służących identyfikacji mieszkańców z gminą oraz obszarem rewitalizacji.	Gmina Kochanowice	CS 1
Tworzenie w instytucjach kultury wystaw czasowych dotyczących historii objętych programem rewitalizacji fragmentów gminy	Wsparcie realizacji projektów oraz współpracy zewnętrznej instytucji kultury (oraz Gminy) z innymi podmiotami w celu poprawy atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca o szczególnych zasobach.	Gmina Kochanowice	CS 1
Przedsięwzięcia wspierające procesy adaptacji do zmian klimatu w obszarze rewitalizacji			
Prowadzenie działań pozainwestycyjnych zwiększających świadomość mieszkańców oraz promujące postawy proekologiczne	Prowadzenie działań promocyjnych i edukacyjnych dotyczących elektromobilności pośród mieszkańców gminy w szczególności dzieci i młodzieży; organizacja konkursów o tematyce Smart City; przeprowadzenie kampanii społecznej, publikacja ulotek i map w zakresie promocji publicznego transportu oraz wprowadzonych zmian (np. informacje o zakupionych	Gmina Kochanowice Placówki edukacyjno-oświatowe Organizacje pozarządowe	CS 1 CS 2

	autobusach, budowie stacji ładowania pojazdów elektrycznych)		
Przedsięwzięcia wspierające rozwój aktywności obywatelskiej mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Wsparcie działań lokalnych w zakresie aktywizacji młodzieży i włączania w życie publiczne poprzez narzędzia wolontariatu i animacji środowiskowej realizowane w różnych częściach obszaru rewitalizacji	Realizacja działań społecznych skierowanych do młodzieży włączających ich w aktywność a rzecz otoczenia oraz społeczności lokalnej , w tym poprzez forum Młodzieżowej Rady Gminy	Gmina Kochanowice	CS 1
Rozwój narzędzi partycypacji społecznej wspierających przygotowanie i realizację przedsięwzięć w obszarze rewitalizacji	Realizacja działań służących wzmacnianiu dialogu z mieszkańcami oraz udzielania informacji w zakresie przedsięwzięć planowanych i realizowanych w obszarze rewitalizacji.	Gmina Kochanowice	CS 1 CS 2
Przedsięwzięcia wspierające rozwój lokalnej przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji			
Tworzenie oferty nieruchomości do komercjalizacji i współpracy z podmiotami prywatnymi w celu podnoszenia jakości przestrzeni oraz ład przestrzennego	Identyfikacja zasobów nieruchomości o niewykorzystanym potencjale oraz wykorzystanie ich na cele społeczne lub komercyjne w celu poprawy stanu ład przestrzennego	Organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obszarze rewitalizacji Gmina Kochanowice	CS 2
Przedsięwzięcia wspierające poprawę warunków zamieszkania w obszarze rewitalizacji			
Rozwój i skierowanie do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym gminnego programu zamiany lokali oraz programu realizacji świadczeń wzajemnych	Promowanie oraz lepsze adresowanie oferty w ramach istniejącego narzędzia oraz współprac a instytucji miejskich w celu poprawy jego skuteczności oraz warunków życia mieszkańców	Gmina Kochanowice	CS 1
Przedsięwzięcia służące poprawie stanu zdrowia fizycznego i psychicznego mieszkańców obszaru rewitalizacji			
Promocja i profilaktyka zdrowia kierowana zwłaszcza do seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	Realizacja działań kierowanych do środowiska seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, podejmowana między innymi w ramach działalności miejsc aktywności seniorów	Gmina Kochanowice Organizacje pozarządowe GOPS Gminy Kochanowice	CS 1 CS 2
Przedsięwzięcia służące wzrostowi wrażliwości społecznej poprzez rozwój usług społecznych i aktywizację społeczną			

Stworzenie innowacyjnej przestrzeni integracji i aktywizacji młodzieży	Realizacja niezbędnej infrastruktury oraz zasobów organizacyjnych służących stworzeniu miejsca współorganizowanego oraz animowanego przez środowisko młodzieżowe	Gmina Kochanowice Organizacje pozarządowe	CS 2
Stworzenie system u mieszkań treningowych i wspomaganych dla osób starszych	Realizacja remontów zasobu komunalnego w celu stworzenia bazy dostosowanych do szczególnych potrzeb mieszkań	Gmina Kochanowice Organizacje pozarządowe	CS 1 CS 2
Wsparcie funkcjonowania Gminy i GOPS Gminy Kochanowice oraz instytucji kultury w poszerzaniu oferty o działania o charakterze międzypokoleniowym i integracyjnym	Zwiększenie zasobów istniejących instytucji w celu umożliwienia im nowych działań mających charakter integracyjny, w tym umożliwiających udział osób ze szczególnymi potrzebami	Gmina Kochanowice GOPS Gminy Kochanowice	CS 1 CS 2

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VI. Mechanizmy integrowania projektów rewitalizacyjnych

W niniejszym rozdziale znajduje się opis mechanizmów zapewnienia komplementarności i integrowania kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Projekty rewitalizacyjne zaplanowane w GPR mają bardzo zróżnicowany charakter. Jakkolwiek służą wspólnie realizacji celów programu, to jednak – w wymiarze praktycznym – mogą ze sobą kolidować, merytorycznie lub przestrzennie, osłabiając się wzajemnie albo rodząc problemy w realizacji. Stąd potrzeba zaplanowania efektywnych mechanizmów faktycznej koordynacji i integracji różnorodnych przedsięwzięć (zarówno „twardych” jak i „miękkich”), a także łagodzenia napięć, jakie mogą zaistnieć między poszczególnymi działaniami/przedsięwzięciami czy też rezultatami realizacji. W Programie zintegrowano różne działania służące realizacji celów rewitalizacji, w związku z czym zachowana została komplementarność dokumentu w aspektach odnoszących się do zaplanowanych przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Zaprojektowaną interwencję rewitalizacyjną powinna cechować komplementarność:

- przestrzenna – warunkująca powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi – powinny być one skoncentrowane terytorialnie, a nie rozproszone; niektóre przedsięwzięcia mogą być realizowane poza obszarem rewitalizacji, jeśli są niezbędne dla skutecznej interwencji i mają wpływ na obszar;
- problemowa – kierunki działań i przedsięwzięcia powinny dopełniać się tematycznie, dzięki czemu proces rewitalizacji będzie oddziaływał na wszystkie zdiagnozowane na obszarze rewitalizacji sfery kryzysowe, ze szczególnym uwzględnieniem sfery społecznej;
- w stosunku do działań różnych podmiotów – system zarządzania programem rewitalizacji powinien zostać tak zaplanowany, aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji, ich wzajemne uzupełnianie się oraz spójność procedur;

- w stosunku do źródeł finansowania działań – środki przeznaczone na finansowanie rewitalizacji powinny się uzupełniać, co oznacza konieczność łączenia różnych źródeł – publicznych i prywatnych, środków pomocowych;
- międzyokresowa – oznacza ciągłość prowadzonych działań rewitalizacyjnych, ich kontynuację w poszczególnych perspektywach względem tego samego obszaru rewitalizacji i korzystanie z efektów wdrożonych przedsięwzięć podczas realizacji nowej interwencji.

Poniżej przedstawiono metody zapewnienia różnych wymiarów komplementarności między przedsięwzięciami planowanymi do realizacji. Komplementarność i integrowanie zostało wskazane na poziomie kierunków działań oraz projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 9. Metody zapewnienia komplementarności między projektami na obszarze rewitalizacji

Obszary komplementarności	Opis mechanizmów zapewnienia komplementarności
Mechanizmy zapewnienia komplementarności przestrzennej	Program został sporządzony dla obszaru rewitalizacji, którego granice wskazano w uchwale delimitacyjnej -uchwała nr LV/432/24 Rady Gminy Kochanowice z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Kochanowice. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego i została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z dnia 12 marca 2024 r. pod poz. 2045. Na obszarze sołectwa Kochcice (obszar rewitalizacji) tym stwierdzono kumulację negatywnych zjawisk w sferze społecznej, którym towarzyszyły problemy zidentyfikowane we wszystkich innych sferach problemowych: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Jednocześnie obszar ten cechuje największy potencjał dla rozwoju lokalnego. Projekty rewitalizacyjne włączone do GPR służą rozwiązaniu problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji. Zadania inwestycyjne zaplanowano w budynkach podworskich – dawnej Gorzelni, Ujeżdżalni, Rządcówki, które ze sobą sąsiadują. Z tego powodu uzyskany zostanie efekt synergii (uzupełniania się) projektów.
Mechanizmy zapewnienia komplementarności problemowej	Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne wzajemnie się uzupełniają, gdyż wszystkie przyczyniają się do złagodzenia lub rozwiązania najważniejszych problemów zdiagnozowanych w obszarze kryzysowym: społecznych, gospodarczych, środowiskowych, funkcji przestrzennych i technologicznych – dotyczy to zwłaszcza zagadnień społeczno-gospodarczych, funkcji przestrzennych i środowiskowych. Realizacja będzie czymś więcej niż sumą pojedynczych projektów, będą one tworzyć spójną, uzupełniającą się całość i tworzyć wartość dodaną. W każdym obszarze proponowane są projekty o największym oddziaływaniu przestrzennym i problematycznym. Aktywizację społeczną wspierają projekty poprawiające warunki przestrzenne rewitalizowanego obszaru, w tym kompleksowy program zmian przestrzennych i funkcjonalnych w przestrzeni publicznej, który da szansę na stworzenie bezpiecznej, atrakcyjnej i nowoczesnej przestrzeni do spacerów i jazdy na rowerze. Te prace są wspierane przez inne projekty podnoszące jakość przestrzeni publicznych, ułatwiające dostęp do działań kulturalnych i zapewniających aktywne formy spędzania wolnego czasu, czemu sprzyjają również zakrojone na szeroką skalę działania

	mające na celu ograniczenie źródeł niskoemisyjnych. Wszystkie projekty odpowiadały celom wynikającym z dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, a więc odnosiły się do problemów zdiagnozowanych w tych opracowaniach. Projekty odnoszące się do działań „miękkich” stanowić będą pakiet uzupełniających się wzajemnie projektów. W ramach P6. Społecznie zorganizowani - uruchamianie lokalnej aktywności i rewitalizacji społecznej mieszkańców realizowane będą kursy podnoszące kwalifikacje mieszkańców obszaru rewitalizacji, w dalszym etapie osoby takie będą mogły skorzystać z pomocy, już jako osoby poszukujące nowe zatrudnienia w formie działalności gospodarczej. Z kolei - działania miękkie realizowane będą również z wykorzystaniem nowej przestrzeni gminy stworzonej w ramach projektu P1. Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne oraz P2. Ujeżdżalnia-doposażenie sali widowiskowej.
Mechanizmy zapewnienia komplementarności w stosunku do działań różnych podmiotów	Zintegrowanie działań w ujęciu instytucjonalno-proceduralnym zagwarantowane zostało poprzez oparcie na idei otwartego rządu (ang. <i>open government</i>). Model ten opiera się na idei zwiększenia zaangażowania obywateli w procesy rządzenia poprzez zapewnienie im dostępu do informacji i zasobów publicznych, a także stworzenie procedur umożliwiających uczestnictwo w procesie podejmowania decyzji aktualnie należących do domeny publiczno-prawnej. System zarządzania GPR opiera się na funkcjonowaniu Komitetu Rewitalizacji zaplanowanego do powołania po przyjęciu GPR. Stworzony system zarządzania umożliwia skuteczne współdziałanie różnych instytucji i prowadzenie spójnych procedur zarządczych podczas przygotowywania i wdrażania GPR. Obsługę administracyjno-organizacyjną zapewni UG Kochanowice, lecz zakłada się zaangażowanie innych jednostek gminnych tj. GOPS Gminy Kochanowice i Gminne Centrum Kultury i Informacji w Kochanowicach. W strukturze UG planuje się ustanowienie Koordynatora ds. rewitalizacji, którego zadaniem będzie koordynowanie prac związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji, w tym w zakresie przedsięwzięć rewitalizacyjnych i szerokiego włączenia społecznego na wszystkich etapach prac.
Mechanizmy zapewnienia komplementarności w stosunku do źródeł finansowania działań	Projekty rewitalizacyjne zawarte w GPR będą finansowane przede wszystkim w oparciu o środki dotacji unijnej, środki krajowe – programy rządowe oraz środki prywatne. Na etapie programowania Programu stwierdzono występowanie komplementarności międzyprogramowej z programami finansowanymi ze środków unijnych zaplanowanych do pozyskania na realizację poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Gmina (oraz inne podmioty które zgłoszą swoje projekty rewitalizacyjne do realizacji w GPR) zamierza korzystać z wielu środków pomocowych wsparcia na realizację działań rewitalizacyjnych. Dedykowanym jednak źródłem wsparcia działań rewitalizacyjnych będą środki zewnętrzne, nie tylko środki regionalne FE SL 2021-2027, ale liczne dostępne fundusze krajowe i europejskie - środki budżetowe w ramach Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, PFRON, Programy MKiDN, FIO oraz Rządowego Programu Aktywności Społecznej Osób Starszych, WFOŚiGW, Jessica II i inne dostępne w okresie realizacji takich działań rewitalizacyjnych. Należy więc uznać, że GPR spełnia wymóg komplementarności źródeł finansowania.

Mechanizmy zapewnienia komplementarności międzyokresowej	GPR zachowuje ciągłość programową w stosunku do innych projektów zaplanowanych do realizacji przez gminę na najbliższe lata – podstawą do prowadzenia działań rewitalizacyjnych zaplanowanych w ramach Programu będą doświadczenia i rezultaty wcześniej zrealizowanych projektów na obszarze rewitalizacji, przede wszystkim projektu „Adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema – Gorzelnia” realizowany w ramach RPO WSL na lata 2014-2020, działanie 10.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych.
---	---

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VII. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Niniejszy rozdział zawiera opis powiązań Programu z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie gminy, w tym strategią rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także opis powiązań z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu.

W niniejszym rozdziale zostało przedstawione powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi z poziomu krajowego, regionalnego oraz lokalnego.

Powiązania GPR ze Strategią Rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016-2025

Dokumentem wskazującym kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego w gminie jest Strategia Rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016-2025 przyjęta uchwałą nr XXII/181/16 Rady Gminy Kochanowice z dnia 29 grudnia 2016 r. W Strategii założono trzy cele operacyjne gminy, cel 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej, cel 2. Tworzenie warunków do rozwoju społecznego i ekonomicznego mieszkańców gminy Kochanowice oraz cel 3. Identyfikacja działań na rzecz wzrostu atrakcyjności turystycznej i ekologicznej. W ramach tych celów wskazano zadania inwestycyjne do zrealizowania w pierwszej kolejności tj. m.in. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na terenach popegeerowskich poprzez rewitalizację zabytkowych zabudowań dworskich wykorzystującej potencjał zmodernizowanych obiektów. Program realizować będzie cele rozwojowe wskazane w Strategii gminnej, w szczególności w ramach celu operacyjnego w ramach celu 2., jakim jest Rewitalizacja zabytkowych zabudowań dworskich w Kochanicach.

Powiązania GPR ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy

W gminie Kochanowice obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kochanowice, którego aktualizacja została uchwalona uchwałą nr XLVI/370/23 Rady Gminy Kochanowice z dnia 25 kwietnia 2023 r. W Studium, w punkcie 2.5.2 w ramach kierunków rozwojowych gminy, w zakresie dostępności społecznej do dóbr i usług” wskazano na potrzebę rewitalizacji zdegradowanych obszarów oraz kompleksów zabudowań na terenie gminy. Z kolei w punkcie 2.6.3 w ramach kierunków odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego, wskazano na kompleksową rewaloryzację zabytków w Gminie Kochanowice w szczególności zespołu pałacowo-parkowego w Kochanicach i zespołu podworskiego w Kochanowicach. Zaplanowane projekty rewitalizacyjne w ramach Programu będą spójne z ww. kierunkami rozwoju gminy ujętymi w SUIKZP Gminy Kochanowice.

Powiązania GPR ze Strategią Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030"

Strategia regionalna została uchwalona uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r. Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030" jest aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2020+", uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 roku i stanowi piątą edycję tego kluczowego dokumentu określającego cele rozwoju regionu oraz instrumenty ich realizacji w perspektywie roku 2030. Strategia regionalna wskazuje, że województwo śląskie charakteryzowało się w 2018 roku największym w kraju odsetkiem terenów zdegradowanych i zdewastowanych (0,427%). Wskazano również na znaczenie rewitalizacji w procesach rozwojowych miast – programy rewitalizacji posiadało 75% gmin z terenu całego województwa. W Strategii zdefiniowano m.in. trzy rodzaje problemowych Obszarów Strategicznej Interwencji: gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze, gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza oraz gminy w transformacji górniczej. Rewitalizacja jawi się w tym kontekście jako najbardziej oczywiste narzędzie zintegrowanej interwencji na obszarach wiejskich. W odniesieniu do Celu Strategicznego C „Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni”, Cel operacyjny: C.3. „Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu” zaleca jako jeden z kierunków działań „rekultywację i rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne”. GPR kompleksowo wpisuje się w ramy wyznaczone przez Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” realizując głównie Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu oraz Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, B.2. Aktywny mieszkaniowiec.

Powiązania GPR Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego

Zgodnie z Regionalną Polityką Rewitalizacji Województwa Śląskiego, stanowiącą załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego nr 2327/383/VI/2022 z dnia 21 grudnia 2022 r. Gmina Kochanowice zaliczona została do gmin w województwie śląskim z wysokim poziomem problemów rewitalizacyjnych. W Regionalnej Polityce wskazano pięć celów operacyjnych: C1. Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych, C2. Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych, C3. Poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach oraz terenach zdegradowanych, C4. Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych oraz C5. Poprawa jakości środowiska na terenach i obszarach zdegradowanych. Cele te są ukierunkowane na poprawę warunków życia mieszkańców regionu i obejmują działania o charakterze społecznym, przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym na obszarach i terenach zdegradowanych. Zaplanowane do realizacji w Programie projekty rewitalizacyjne realizować będą przede wszystkim cel strategiczny C2 i C4. oraz C1 Regionalnej Polityki rewitalizacji.

Powiązania GPR z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego w drodze uchwały nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.4619) wyróżnia jako obszary funkcjonalne „obszary wymagające rewitalizacji” – gminy, na których terenie identyfikuje się tereny znajdujące się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-

funkcjonalnych lub technicznych. Gmina wiejska Kochanowice zaliczona została do Wiejskiego obszaru funkcjonalnego. Gmina Kochanowice ujęta została również w Obszarze terenów zamkniętych¹⁰ oraz do obszarów ochrony krajobrazów kulturowych.

PZPWŚ 2020+ wskazuje, że główne wyzwania dla tych obszarów rewitalizacji dotyczą przywrócenia im funkcji użytkowych poprzez nowe zagospodarowanie o wysokich walorach architektury i urbanistyki, uwzględniające zagadnienia efektywności energetycznej i poszanowania energii, ukierunkowane na ochronę dziedzictwa kulturowego i kształtujące struktury pod kątem poprawy jakości środowiska zamieszkania. Istotna jest też integracja przestrzenna i społeczna terenów zdegradowanych, kreowanie miejsc przestrzeni publicznej ukierunkowane na podniesienie jakości życia mieszkańców. Plan wskazuje dla obszarów wymagających rewitalizacji następujące zasady zagospodarowania: • ochronę i zachowanie historycznych założeń i układów urbanistycznych; • rekultywację terenów oraz ich integrację z otoczeniem; • rewitalizację terenów z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych; • kreowanie przyjaznych przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji lokalnej społeczności, przeciwdziałającej segregacji i wykluczeniu społecznemu, przyciągających turystów i inwestorów; • rewitalizację zdegradowanej tkanki miejskiej, w tym m.in. dzielnic śródmiejskich, współczesnych osiedli mieszkaniowych z uwzględnieniem: kształtowania przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społeczności lokalnych, kształtowania struktur przestrzennych wspierających aktywizację i przedsiębiorczość społeczną, poprawy stanu bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczania niskiej emisji; • preferowanie lokalizacji usług i aktywności gospodarczych w ciągach komunikacyjnych i na terenach zdegradowanych; • preferowanie lokalizacji nowej zabudowy jako intensyfikacji użytkowania terenów mieszkaniowych już istniejących.

Projekty rewitalizacyjne ujęte w GPR Gminy Kochanowice zostały zaplanowane w zgodzie z powyższymi zasadami.

Powiązania GPR z Strategią Rozwoju Powiatu Lublinieckiego

Strategia Rozwoju Powiatu Lublinieckiego przyjęta została w 2000 roku określa cztery kierunki rozwojowe: 1. Powiat Lubliniecki obszarem czystego środowiska 2. Ziemia Lubliniecka atrakcyjnym ośrodkiem turystycznym i rekreacyjnym 3. Powiat Lubliniecki obszarem zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich 4. Powiat Lubliniecki regionem małych i średnich przedsiębiorstw. W „Strategii Rozwoju Powiatu Lublinieckiego” wskazano na rolę gmin w realizacji założeń strategii. Zgodnie z misją władz samorządowych powiatu lublinieckiego „Powiat jako drugi szczebel struktury samorządu terytorialnego ma uzupełniać to, czego nie może zrealizować gmina”. W związku z powyższym realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w gminie Kochanowice wpisuje się w realizację założeń Strategii Rozwoju Powiatu Lublinieckiego, w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego, a w szczególności w zakresie rozwoju oferty kulturalnej, edukacyjnej i opiekuńczej dla mieszkańców.

Powiązania GPR z Strategią Rozwoju Turystyki na terenie gmin Powiatu Lublinieckiego na lata 2022-2030

¹⁰ Tereny zamknięte „to tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych”. W województwie śląskim są to tereny wojskowe i kolejowe określone w decyzjach ministrów właściwych ds. obrony narodowej i ds. transportu

Strategia Rozwoju Turystyki na terenie gmin Powiatu Lublinieckiego na lata 2022-2030 określa w Załączniku nr 1 (Karty produktów turystycznych) gdzie wskazano, że dla gminy Kochanowice produktem turystycznym o strategicznym znaczeniu jest produkt o nazwie „Weekendowy wypad do Kochcic”, który zakłada m.in. organizację imprez kulturalnych w zabytkowych obiektach (adaptacja zabytkowych zabudowań z 1903 roku wokół Pałacu Ludwika von Ballestrema na centrum kulturalno-naukowo-społeczne), stworzenie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży (Ujeżdżalnia- doposażenie sali widowiskowej) oraz stworzenie oferty turystyki zdrowotnej i pobytowej dla seniorów (Rządówka – remont i adaptacja pod kątem utworzenia Domu Pobytu dla seniorów). W związku z powyższym realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji wzmocni realizację założeń Strategii Rozwoju Turystyki na terenie gmin Powiatu Lublinieckiego na lata 2022-2030, w szczególności w zakresie rozwoju oferty turystycznej i kulturalnej gminy, jak i całego powiatu lublinieckiego.

Powiązania GPR z Celami rozwojowymi UE CP5 Europa bliżej obywateli

Celem oddziaływania na wyzwania rozwojowe UE określono w okresie programowania 2021-2027 poszczególne cele: CP1. Bardziej inteligentna Europa (EFRR) CP2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (EFRR) CP3. Lepiej połączona Europa (EFRR) CP4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym (EFRR i EFS+) CP5. Europa bliżej obywateli (EFRR). Ostatni z celów będzie realizowany w zakresie rewitalizacji projektów obejmujących adaptację i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa oraz dziedzictwo kulturowe i naturalne (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych i przebudowa obiektów dziedzictwa naturalnego).

Powiązania GPR ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 z perspektywą do 2030 r.

Uchwałą nr 8 Rady Ministrów z dnia 14 lutego 2017 r. przyjęta została Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). W Strategii wskazano cel 3. Aktywne gospodarczo i przyjazne mieszkańcom gminy i miasta, a w ramach celów operacyjnych cel 3.1. Poprawa warunków rozwojowych polskich miast, działania do 2020 r. Pośród działań tych określono konieczność dążenia do Wspierania realizacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na podstawie programów rewitalizacji ukierunkowanych na przekształcenie obszarów zdegradowanych (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym). Drugim kierunkiem działania w ramach celu skierowanego na rozwój terenów zurbanizowanych jest promowanie podejścia partycypacyjnego w podejmowaniu decyzji oraz w zakresie zarządzania gminami i realizacji działań rewitalizacyjnych, w tym nacisk na realizację niskoemisyjnych strategii miejskich oraz strategii zrównoważonej mobilności na funkcjonalnych obszarach zurbanizowanych.

Powiązania GPR z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.” W dokumencie zapisano cel: Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. W jego ramach wskazano, że w dążeniu do zapewnienia spójności terytorialnej i

wyrównywania szans obszarów borykających się z problemami rozwojowymi lub restrukturyzacyjnymi wykorzystana zostanie rewitalizacja – jako proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych (tj. terytoria wewnętrzne gminy, na których zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze, przede wszystkim, społecznej, a także gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej). Rewitalizacja będzie wykorzystana jako jeden z impulsów przyspieszających procesy restrukturyzacyjne na obszarach zurbanizowanych, zmagających się głównie z trudnościami przemian społecznych czy degradacją materialną.

W dokumencie wskazano odpowiedzialność poszczególnych jednostek administracji publicznej, która na poziomie lokalnym powinna prowadzić efektywne i skuteczne działania rewitalizacyjne przez gminy na podstawie programów rewitalizacji oraz prowadzić efektywne i skuteczne działania naprawcze przez gminy na obszarach wiejskich na podstawie programów odnowy wsi (uwzględniających aktywizację społeczną i gospodarczą).

Powiązania GPR z Krajową Polityką Miejską – w zakresie jaki dotyczy gminy wiejskiej

Niniejszy program był tworzony ze starannym zachowaniem zgodności ze wszystkimi zapisami Krajowej Polityki Miejskiej (KPM) w zakresie rewitalizacji. GPR jest w całości spójny z zapisami wątku tematycznego 4.5. KPM zatytułowanego „Rewitalizacja”. W strukturze celów rewitalizacja jest realizowana w ramach celu III: Odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich. Zgodnie z dokumentem strategicznym celem działań w zakresie rewitalizacji jest zmiana strukturalna danego obszaru – poprzez modernizację tkanki miejskiej oraz wzmocnienie lub przywrócenie na nim aktywności gospodarczej i społecznej – poprawa jakości życia mieszkańców.

Zgodnie z założeniami Krajowej Polityki Miejskiej rewitalizacja jest ważną częścią myślenia o rozwoju miasta i gminy – powinna stać się kluczowym programem społecznym i gospodarczym gminy w odniesieniu do jego obszarów problemowych. Równocześnie jest ona procesem długotrwałym, kosztownym i wymagającym zachowania ciągłości oraz konsekwencji. Co więcej, wymaga trafnego zidentyfikowania i uruchomienia lokalnych potencjałów, co często jest trudnym wyzwaniem. Podsumowując, działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach programu rewitalizacji Gminy wynikać będą z celów i kierunków działań określonych w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Poniżej zaprezentowano zestawienie tabelaryczne:

Tabela 10. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie lokalnym	Cele programu rewitalizacji	
	Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury	Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców
Strategia Rozwoju Gminy Kochanowice na lata 2016-2025 (str. 32)	Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej	Cel operacyjny 1. Rozwój infrastruktury technicznej i społecznej
	Cel operacyjny 3. Identyfikacja działań na rzecz wzrostu atrakcyjności turystycznej i	Cel operacyjny 2. Tworzenie warunków do rozwoju społecznego i ekonomicznego mieszkańców

	ekologicznej	gminy Kochanowice oraz
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kochanowice (str. 5 i 6, Załącznik 1)	Kierunki rozwojowe gminy, w „zakresie dostępności społecznej do dóbr i usług” oraz „kierunki odnoszących się do ochrony dziedzictwa kulturowego”	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 11. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym

Dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym	Cele programu rewitalizacji	
	Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury	Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców
Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego "Śląskie 2030" - Zielone Śląskie (str. 121)	Cel strategiczny C. Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni, C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu	Cel strategiczny B. Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca, B.2. Aktywny mieszkańców
Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego	C2. Wzrost funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz mieszkalnictwa na terenach i obszarach zdegradowanych C4. Zagospodarowanie terenów i obszarów zdegradowanych	C1. Wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych i regionu na terenach i obszarach zdegradowanych
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (str. 72)	Cele polityki przestrzennej województwa: 1. Nowoczesna gospodarka – promocja gospodarczego wzrostu i innowacji, 2. Szanse rozwojowe mieszkańców – zapewnienie mieszkańcom dostępu do usług publicznych, 3. Przestrzeń – zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego, 4. Relacje z otoczeniem – infrastrukturalne powiązania regionu	
Strategia Rozwoju Powiatu Lublinieckiego – Cele rozwojowe, zadania realizacyjne (str. 26)	Kierunki rozwojowe 2. Ziemia Lubliniecka atrakcyjnym ośrodkiem turystycznym i rekreacyjnym 3. Powiat Lubliniecki obszarem zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich 4. Powiat Lubliniecki regionem małych i średnich przedsiębiorstw	
Strategia Rozwoju Turystyki na terenie gmin Powiatu Lublinieckiego na lata 2022-2030 (str. 18)	Cel strategiczny 1. Zintegrowany rozwój infrastruktury turystycznej na terenie gmin powiatu lublinieckiego, Cel strategiczny 2. Zintegrowane produkty turystyczne wzmacniające markę turystyczną gmin powiatu lublinieckiego	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 12. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym i europejskim

Dokumenty strategiczne na poziomie centralnym i europejskim	Cele programu rewitalizacji	
	Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury	Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców
Cele rozwojowe UE CP5 Europa bliżej obywateli (Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027, str. 35)	DZIEDZICTWO KULTUROWE I NATURALNE (konserwacja zabytków ruchomych, prace restauratorskie i konserwatorskie budynków zabytkowych, odbudowa, budowa, rozbudowa obiektów dziedzictwa naturalnego) REWITALIZACJA (adaptacja i wyposażenie istniejących zdegradowanych budynków, zagospodarowanie terenów i przestrzeni, budowa, rozbudowa i przebudowa podstawowej infrastruktury komunalnej, inwestycje dotyczące systemów poprawy bezpieczeństwa)	
Strategia Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (str. 48)	Cel 3.1. Poprawa warunków rozwojowych polskich miast, działania do 2020 r.	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) (str. 76)	Cel 4. Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego	Cel 2. Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala (str. 42)	Cel 8. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych	Cel 6. Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie (str. 47)	Cel 1 KONKURENCYJNOŚĆ Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego	Cel 2 SPÓJNOŚĆ Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
Krajowa Polityka Miejska – w zakresie jaki dotyczy gminy wiejskiej (str. 33)	Wątek tematyczny 4.5. Rewitalizacja oraz Proponowane rozwiązania w zakresie dotyczącym działań rewitalizacyjnych	

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VIII. System zarządzania gminnym programem rewitalizacji

Niniejszy rozdział określa opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym harmonogramem realizacji programu

Realizacja (wdrożenie) Programu

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem ponad kadencyjnym, określającym cele i plany działań na kilka lat, dlatego ważnym elementem decydującym o skuteczności realizacji jego założeń jest skuteczny i zintegrowany system wdrażania.

Opis Struktury Zarządzania programem rewitalizacji

Główne podmioty, na których spoczywa obowiązek wdrożenia GPR to:

Tabela 13. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPR

Podmiot	Zadania
Wójt Gminy Kochanowice	– nadzór nad sporządzaniem i realizacją GPR, – przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu GPR, – podejmowanie decyzji w sprawie zmian i aktualizacji GPR, – powołanie członków Komitetu Rewitalizacji
Rada Gminy Kochanowice	– zatwierdzenie i uchwalenie dokumentu GPR oraz jego aktualizacji, – ustalanie zasad funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji
Komitet Rewitalizacji	– stanowienie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, – prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta Gminy
Kierownicy Referatów UG oraz kierownicy jednostek organizacyjnych GOPS Gminy Kochanowice, Gminny Ośrodek Kultury i Informacji w Kochanowicach	– współpraca w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny działań rewitalizacyjnych, – realizacja projektów służących osiągnięciu celów rewitalizacji, – przygotowywanie informacji na temat realizacji projektów wynikających z GPR i osiągniętych wskaźników, – współpraca w przygotowywaniu projektów aktualizacji GPR, – informowanie o ewentualnych zagrożeniach związanych z realizacją projektów i GPR,
Partnerzy procesu, którzy zgłosili propozycje działań rewitalizacyjnych do objęcia zapisami GPR oraz mieszkańcy, organizacje społeczne itp.	– udział w konsultacjach społecznych dotyczących GPR, – informowanie o zjawiskach negatywnych, potrzebach i potencjałach obszaru rewitalizacji, – aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, infrastrukturalnych zgodnie z lokalnymi potrzebami i interesami, – realizacja przedsięwzięć zgłoszonych do GPR.

Źródło: opracowanie własne

System zarządzania rewitalizacją wymaga osadzenia w istniejącym systemie zarządzania rozwojem gminy i strukturze organizacyjnej UG. Obsługę administracyjno-organizacyjną procesu rewitalizacji zapewnia Referat Gospodarki i Rozwoju Gminy UG – a w niej Koordynator programu rewitalizacji.

Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi

Przeprowadzona analiza dla obszarów zdegradowanych stanowi w pewnym sensie analizę ryzyka w kontekście przyjętego w GPR (na poziomie celów rewitalizacji) zakresu niezbędnych interwencji samorządu Gminy. Wskazano tam czynniki, które występują (lub mogą potencjalnie wystąpić) niezależnie od aktywności samorządu lokalnego, lecz stanowią jednocześnie konkretne uwarunkowania, w obrębie których samorząd będzie realizował swoje założenia rewitalizacji. Jako, że Program realizowany będzie na przestrzeni wielu lat i w tym czasie zmiany ulegały będą lokalne i zewnętrzne uwarunkowania, przewidziano ścieżki postępowania na wypadek wystąpienia potencjalnych trudności dla realizacji GPR.

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne. Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Gminy będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby GPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań;
- nieosiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu GPR dla pojedynczego projektu, po jego merytorycznym uzasadnieniu, Rada Gminy będzie mogła podjąć stosowną uchwałę w sprawie zmian w Programie dla konkretnego projektu. Zasadniczo jednak UG dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.);
- niezyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko niezyskania dofinansowania zewnętrznego. Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też Gmina zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków. Każdorazowo zostanie przeprowadzona staranna ocena wystąpienia pomocy publicznej w projekcie;
- w przypadku niepowodzenia w realizacji pojedynczych projektów, w tym takich, które stanowią fundament dla kolejnych działań, UG powoła odpowiedni zespół zadaniowy, złożony z pracowników merytorycznych właściwych wydziałów UG i jednostek organizacyjnych, a w miarę potrzeb również ekspertów zewnętrznych. Zespół ten wspólnie znajdzie najbardziej optymalne rozwiązanie problemu, np. wdrożenie alternatywnego projektu, zaspokajającego daną potrzebę społeczności lokalnej

Na poziomie realizacji GPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje Problemowe:

- zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji. Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców. GPR może podlegać aktualizacji, polegającej na opracowaniu i wpisaniu nowych projektów do katalogu zadań, jednakże czynniki polityczne nie będą miały wpływu na wybór projektów. Będzie on każdorazowo opiniowany przez Radę Gminy po szczegółowym przeanalizowaniu ich zasadności przez UG Kochanowice.
- nie osiągnięcie porozumienia z interesariuszami GPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty i propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia;
- ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach GPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych.

Ramowy harmonogram realizacji oraz koszty zarządzania gminnym programem rewitalizacji

W poniższej tabeli przedstawiono ramowy harmonogram realizacji GPR - w odniesieniu do czynności proceduralnych niezbędnych do podjęcia w procedurze wdrażania GPR.

Tabela 14. Ramowy harmonogram realizacji GPR

Lp	Etapy i rodzaje działań	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji przez Radę Gminy Kochanowice							
2	Powołanie Komitetu Rewitalizacji							
3	Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Wieloletniej Prognozy Finansowej							
4	Posiedzenia Komitetu Rewitalizacji (co najmniej raz w roku)							
5	Działania informacyjno-promocyjne Gminnego Programu Rewitalizacji							
6	Monitoring projektów rewitalizacyjnych							
7	Ocena aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji							
8	Przygotowanie projektów do realizacji, pozyskanie finansowania zewnętrznego, wdrożenie projektów							
9	Podsumowanie działań rewitalizacyjnych realizowanych ze wsparciem finansowym środków zewnętrznych w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 zgodnie z							

	zasadą n+3							
10	Przygotowanie do działań rewitalizacyjnych w ramach kolejnej perspektywy finansowej po 2027 roku							

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli oszacowano inne możliwe wydatki, jakie będzie generowało wdrożenia GPR.

Tabela 15. Szacowane koszty zarządzania GPR w okresie jego wdrożenia

Lp.	Działania	Liczba	Jednostka	Cena [zł]	Wartość [zł]
1	Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji	1	szt.	10 000,00	10 000,00
2	Obsługa Komitetu Rewitalizacji - koszty organizacji szkoleń i podnoszenia kompetencji członków Komitetu	1	komplet	1 000,00	1 000,00
3	Działania informacyjno-promocyjne, w tym:				
4a	Ulotki i broszury informacyjno-promocyjne	1	komplet	1 000,00	1 000,00
4b	Inne (wsparcie eksperckie i in.)	1	komplet	1 000,00	1 000,00
				Razem:	13 000,00

Źródło: opracowanie własne

Rozdział IX. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji

Poniższy rozdział opisuje system monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu. Opisano tutaj metody oraz narzędzia badania i analizowania zmian zachodzących na obszarze zdegradowanym będące wynikiem procesu rewitalizacji oraz system oceny wpływu i skuteczności prowadzonych działań na zdiagnozowane problemy; ponadto określono instytucje/podmioty i ich zadania w systemie monitorowania; przewidziano możliwość wprowadzania w planie działań modyfikacji na podstawie rekomendacji wynikających z ewaluacji programu rewitalizacji.

Gminny program rewitalizacji stanowi dokument o operacyjnym charakterze, który realizowany jest z uwzględnieniem lokalnego kontekstu oraz uwarunkowań. Realizacja jego postanowień następuje poprzez działania wielu podmiotów i instytucji mających bardzo zróżnicowany wkład w sposób realizacji jego zapisów. Z tego względu proces jego realizacji musi być monitorowany, zarówno w kontekście stanu realizacji bieżących zadań, jak również w kontekście szerszej oceny skutków i efektów realizacji.

Stosownie do postanowień art. 15 ust. 1 pkt 9 ustawy o rewitalizacji jednym z elementów programu jest system monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji. Jego celem jest wprowadzenie mechanizmów reagowania na potrzeby zmian następujących w kilkuletniej perspektywie jego realizacji.

System monitorowania i oceny obejmuje dwa powiązane ze sobą elementy. Pierwszym z nich jest bieżące monitorowanie postępów jego realizacji, które odbywa się poprzez raportowanie bezpośrednich rezultatów przedsięwzięć. Prowadzone jest to w szczególności w odniesieniu do ram finansowych i przyjętego harmonogramu realizacji budżetu, co wskazuje na konieczność raportowania stanu realizacji każdego roku.

Drugim z elementów oceny jest natomiast ocena stopnia osiągnięcia zakładanych celów procesu rewitalizacji, które realizowane są poprzez przyjęte kierunki działań oraz przypisane do nich

przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Z uwagi na charakter przyjętych celów wymagający szerszej oceny skuteczności i efektywności działań wymaga ona dłuższej obserwacji, dlatego też prowadzona jest z mniejszą częstotliwością, niżeli ocena bieżących postępów wdrażania, przez co będzie prowadzona co trzy lata.

Monitorowanie bieżących postępów realizacji programu

Monitorowanie postępów realizacji ma na celu bieżącą obserwację zaawansowania programu, a w efekcie oddziaływanie na sprawną realizację jego postanowień. Wykorzystywanym w tym celu narzędziem będą sporządzane każdego roku raporty dotyczące stanu realizacji, których proces sporządzenia będzie zmierzać do maksymalnego powiązania z różnymi działaniami sprawozdawczymi podejmowanymi przez Gminę.

Roczny raport dotyczący stanu realizacji Programu będzie sporządzany za każdy poprzedni rok kalendarzowy. Dokument będzie zawierać dane dotyczące stanu realizacji każdego z przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Każdego roku będzie on również przedkładany Komitetowi Rewitalizacji w formie informacji. Podstawowym celem raportu będzie zebranie i usystematyzowanie informacji dotyczących postępów w realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja odbywa się stosownie do zakresu kompetencji w różnych komórkach i jednostkach organizacyjnych. Zebrane w ten sposób dane zostaną wykorzystane w szczególności do sporządzenia „Raportu o stanie gminy Kochanowice”, który sporządzany jest każdego roku w oparciu o art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym, a następnie przedkładany Radzie Gminy w formie kompleksowej informacji dotyczącej realizowanych działań.

Raport będzie obejmować najważniejsze informacje dotyczące postępów realizacji projektów rewitalizacyjnych ujętych w tym Programie. Odnosić się one będą do ram finansowych oraz czasowych, które zostały przedstawione w odniesieniu do każdego z projektów, przy jednoczesnym uwzględnieniu poszczególnych etapów, które składają się na ich realizację. Raport wskazywać będzie zatem w syntetyczny sposób, które przedsięwzięcia znajdują się w przygotowaniu, realizacji lub zostały zakończone. Z uwagi na prowadzoną statystykę publiczną w zakresie rewitalizacji dane zebrane w ramach raportu posłużą również do wypełnienia formularzy przekazywanych rokrocznie do Głównego Urzędu Statystycznego. Opracowanie raportu podsumowującego stan realizacji będzie spoczywać na Referacie Gospodarki i Rozwoju Gminy UG, który będzie odpowiadać za redakcję raportu w oparciu o zebrane i usystematyzowane dla jego potrzeb dane dotyczące aktualnego stanu realizacji przedsięwzięć oraz poniesionych wydatków.

Ocena aktualności i stopnia realizacji programu

Podstawę realizacji Programu stanowią działania mające na celu poprawę sytuacji życiowej mieszkańców oraz jakości zamieszkiwania w obszarze rewitalizacji. Działania te realizowane są w ramach czterech podstawowych celów procesu rewitalizacji, które zostały szczegółowo określone w tym programie, a ich złożony charakter wymaga kompleksowej oceny stopnia ich realizacji.

Stosownie do postanowień art. 22 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, gminny program rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji dokonywanej co najmniej raz na trzy lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie. Biorąc pod uwagę specyfikę przyjętych celów, wymagającą dłuższej obserwacji zmian przyjęto, że ocena będzie dokonywana raz na trzy lata, stosownie do zapisów przyjętego harmonogramu.

Ocena aktualności i stopnia realizacji będzie uwzględniać dane finansowe dotyczące realizacji przedsięwzięć oraz dotyczące osiąganych produktów i rezultatów, które pogłębiać będą roczne raporty dotyczące stanu realizacji. Stanowiąc będzie tym samym kompleksowe podsumowanie trzyletniego okresu realizacji przedsięwzięć, pozwalające na ocenę w perspektywie do 2030 roku stopnia realizacji programu rozumianego jako jego zaawansowanie. Ważnym elementem jakościowej oceny aktualności i stopnia realizacji Programu będzie ocena wybranych, kluczowych wskaźników realizujących przyjęte cele i kierunki działań rewitalizacyjnych (por. tab. poniżej).

Opracowanie oceny aktualności i stopnia realizacji będzie spoczywać na Referacie Gospodarki i Rozwoju Gminy UG, który będzie odpowiadać za ostateczną redakcję w oparciu o zebrane i usystematyzowane dla jego potrzeb dane dotyczące aktualnego stanu realizacji przedsięwzięć, poniesionych wydatków oraz osiągniętych produktów i rezultatów odpowiadających przyjętym celom i kierunkom działań. Stosownie do przepisów ustawy ocena aktualności i stopnia realizacji Programu będzie przekazywana przez Wójta Gminy Komitetowi Rewitalizacji, który po zapoznaniu się z jej treścią rozważać będzie zasadność przystąpienia do aktualizacji realizowanego programu. Zgodnie z art. 22 ust. 2 ustawy, ocena aktualności i stopnia realizacji programu podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji przed jej publikacją w Biuletynie Informacji Publicznej.

Poniżej zaprezentowano wskaźniki mierzące postęp i cele GPR.

Tabela 16. Wskaźniki rezultatu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice

Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan na 2023 rok*	Trend	Wartość docelowa wskaźnika na 2030 rok	Źródło danych
Cel szczegółowy 1. Poprawa jakości przestrzeni publicznej i infrastruktury					
Liczba nowych i doposażonych lub dostosowanych do potrzeb pełnionej funkcji obiektów infrastruktury zwiększających dostęp mieszkańców obszaru rewitalizacji do oferty społecznej i kulturalnej	Szt.	0	↑	4	Urząd Gminy Kochanowice
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją w wyniku realizacji projektów GPR	ha	0	↑	3	Urząd Gminy Kochanowice
Uczestnicy imprez organizowanych przez instytucje kultury	osoba	2570	↑	5000	GUS Statystyczne Vademecum Samo-rządowca
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	szt.	963	↑	990	GUS Statystyczne Vademecum Samorządowca
Cel szczegółowy 2. Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców					
Saldo migracji ogółem	osoba	5	↑	8	GUS Statystyczne Vademecum Samo-rządowca

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	3,3	↓	3,0	GUS Statystyczne Vademecum Samorządowca
Udział osób korzystających ze świadczeń społecznych w ludności ogółem	%	1,4	↓	1,3	GUS Statystyczne Vademecum Samorządowca

* w zależności od dostępności danych pochodzących ze statystyki publicznej lub z danych własnych Gminy Kochanowice

Źródło: Opracowanie własne

Wartości bazowe wskaźników zostały określone na etapie programowania GPR, natomiast wartości docelowe oszacowano w ostrożny sposób, posiłkując się aktualną wartością średnią danego zjawiska. Wysokość wartości docelowej określono na poziomie realnym do osiągnięcia przy uwzględnieniu zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych i skali planowanych działań.

Rozdział X. Zmiany w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy

Niniejszy rozdział opisuje niezbędne zmiany w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej gminy

Zgodnie z art. 21 ust 3a ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego realizacja gminnego programu rewitalizacji może rodzić konieczność uwzględnienia w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 tej ustawy, działań prowadzących do zapobiegania wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie zasad ustalania wysokości czynszów.

Uchwała nr XXI/194/20 Rady Gminy Kochanowice z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Kochanowice na lata 2021-2025 określono program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy. Program został o publikowany w Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dnia 9 grudnia 2020 r. poz. 8869. W programie wskazano wykaz lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy wskazując również najważniejsze potrzeby oraz plan remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków zlokalizowanych w Kochcicach; w programie określono również zasady polityki czynszowej oraz sposób i zasady zarządzania budynkami i lokalami stanowiącymi własność gminy. Dla realizacji niniejszego GPR nie wskazuje się konieczności zmian w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej Gminy.

Rewitalizacja zasobów mieszkaniowych to proces naprawczy, który zawiera szereg działań, takich jak przeciwdziałanie degradacji zasobów i poprawę jakości życia. Są to takie działania jak podniesienie standardu zamieszkania poprzez remonty, modernizacje zasobów mieszkaniowych oraz realizację inwestycji w ramach budowy budynków komunalnych. Tak jak wskazano na wstępie, nie wskazano konieczności zmian w uchwałach dotyczących gospodarki mieszkaniowej Gminy.

Rozdział XI. Opis sposobu zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Niniejszy rozdział opisuje sposób zapewnienia udziału interesariuszy w procesie rewitalizacji, w tym w ramach Komitetu Rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniotwórczo-doradczą Wójta gminy. Komitet Rewitalizacji uprawniony będzie do opiniowania zmian w GPR na etapie jego realizacji oraz monitorowania i ewaluacji, jak również podejmowania inicjatyw związanych z rewitalizacją Gminy. Komitet uczestniczyć będzie również w sporządzaniu i opiniowaniu projektów uchwał Rady Gminy oraz zarządzeń Wójta Gminy związanych z prowadzeniem działań rewitalizacyjnych. Stanowisko Komitetu Rewitalizacji nie będzie wiążące dla Rady Gminy, ani Wójta Gminy. Na pierwszym posiedzeniu Komitet wybierze spośród swoich członków Przewodniczącego oraz Zastępcę Przewodniczącego Komitetu. Posiedzenia Komitetu odbywać się będą w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w roku, z udziałem Wójta Gminy lub osoby przez niego wyznaczonej.

W skład Komitetu wejdą wyłącznie przedstawiciele interesariuszy rewitalizacji, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji. Członków Komitetu powoła Wójt Gminy na wspólną kadencję w drodze zarządzenia. Kadencja Komitetu będzie trwała 5 lat. Członkowie Komitetu będą wybierani w trybie otwartego naboru oraz wskazani przez Wójta Gminy spośród przedstawicieli Urzędu Gminy, czy jednostek i podmiotów samorządowych. Obsługę organizacyjną Komitetu Rewitalizacji zapewni Urząd Gminy. Szczegółowe zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji ustalone zostały w Regulaminie Komitetu Rewitalizacji.

Rozdział XII. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Niniejszy rozdział stanowi wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, na wniosek wójta Rada Gminy podejmuje uchwałę w sprawie ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji. Wniosek o ustanowienie Strefy składa się po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji i zgodnie z jego ustaleniami. Specjalna strefa rewitalizacji ustanawiana jest na obszarze rewitalizacji przez Radę Gminy na okres maksymalnie 10 lat. Jej wprowadzenie pozwala na uproszczenie procedur administracyjnych związanych z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji oraz korzystanie ze szczególnych udogodnień i specjalnych procesów. Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji, bądź jego części nie przewiduje się utworzenia Specjalnej Strefy Rewitalizacji i zastosowania instrumentów prawnych dedykowanych Strefie. Analiza uwarunkowań społeczno-gospodarczych obszaru rewitalizacji i analizy poczynione na etapie programowania zapisów Programu pozwalają na stwierdzenie, że obszar rewitalizacji Gminy nie wymaga zastosowania instytucji specjalnej strefy rewitalizacji w celu realizacji planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Rozdział XIII. Sposób realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Niniejszy rozdział stanowi wskazanie sposobu realizacji GPR w zakresie zagospodarowania przestrzennego zgodnie z wymogami wskazanymi w przepisach ustawy o rewitalizacji

Analiza podstawowych kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji wskazuje na brak konieczności zmiany przeznaczenia terenu na skutek realizacji projektów rewitalizacyjnych. Nie zidentyfikowano również zasadności przyjęcia nowych miejscowych planów rewitalizacji, o których mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie ma zatem konieczności dokonywania wyznaczenia granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu. Nie przewiduje się także wszczęcia postępowania scaleniowego.

Zgodnie z art. 21 ustawy o rewitalizacji:

Niezwłocznie po uchwaleniu gminnego programu rewitalizacji, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawarte w tym programie, służące realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, o którym mowa w art. 226 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.). Jeżeli dane dotyczące tych przedsięwzięć nie są wystarczające do wpisania ich do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, rada gminy wprowadza przedsięwzięcia do tego załącznika niezwłocznie po ustaleniu niezbędnych danych.

Rozdział XIV. Opiniowanie programu przez właściwe podmioty

Niniejszy rozdział opisuje informację o wyniku opiniowania programu przez właściwe podmioty określone w art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji

Niniejszy Program jest narzędziem do prowadzenia skutecznej rewitalizacji, która należy do zadań własnych gminy. Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji zaproponowano szereg działań rewitalizacyjnych w postaci przedsięwzięć i wynikających z nich projektów, których systematyczna realizacja doprowadzi do wyjścia z sytuacji kryzysowej, zbadanej na danym terenie.

Celem Programu jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego i osiągnięcie wysokiego oraz równego poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego całej gminy. GPR stanowi również podstawowe narzędzie w celu ubiegania się o dofinansowanie dla projektów rewitalizacyjnych z funduszy Unii Europejskiej.

Projekty zawarte w GPR nie określają ram i założeń w zakresie ochrony przeciwpożarowej. GPR nie określa szczegółowych ram i założeń w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności państwa. Dokument nie ogranicza, ani nie rozszerza zakresu obowiązujących przepisów dotyczących bezpieczeństwa i obronności państwa. Formy ochrony zabytków leżących w obszarze rewitalizacji zostały określone na mocy przepisów odrębnych. Wszelkie inwestycje prowadzone w obrębie obszaru rewitalizacji dotyczące obiektów objętych prawną ochroną należy konsultować z odpowiednim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Obszar rewitalizacji i realizacja poszczególnych przedsięwzięć i projektów zawartych w programie nie obejmuje swym zasięgiem gruntów usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej, których zagospodarowanie powinno się odbywać na zasadach zawartych w przepisach odrębnych.

Wójt Gminy zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy o rewitalizacji wystąpił do właściwych podmiotów o zaopiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, a zaakceptowane zmiany wynikające z uzyskanych opinii zostały wprowadzone do projektu GPR. W toku uzgodnień pozyskano stanowiska od właściwych podmiotów (zarząd właściwego powiatu, zarząd właściwego województwa, właściwy wojewoda, właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa, właściwy komendant powiatowy Państwowej Straży Pożarnej, właściwy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, właściwa gminna komisja urbanistyczno-architektoniczna, operator sieci uzbrojenia terenu, w tym zarządców dróg oraz linii i terenów kolejowych, Komitet Rewitalizacji, Wojewódzki Konserwator Zabytków oraz Krajowy Zespół Nieruchomości, o którym mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zespole Nieruchomości.

Rozdział XV. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu programu

Niniejszy rozdział opisuje informację o przeprowadzeniu analizy jej zapisów pod kątem spełnienia kryteriów kwalifikujących do oceny oddziaływania na środowisko i jej wynikach oraz wynik OOS w przypadku obowiązku jej przeprowadzenia

Niniejszy program rewitalizacji nie jest dokumentem, dla którego, zgodnie z art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko konieczne jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Odnosząc wymogi ww. ustawy należy przeanalizować, czy program rewitalizacji należy do ww. grupy drugiej dokumentów o charakterze sektorowym, tj. czy ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

GPR jest dokumentem ogólnym, w ramach którego zaproponowano działania o charakterze nie inwestycyjnym (poprawiającymi aktywność mieszkańców), które uzupełnione zostały działaniami inwestycyjnymi z zakresu modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej, komunikacyjnej, poprawy stanu technicznego budynków, poprawy stanu zagospodarowania przestrzeni publicznych i terenów zieleni, poprawy jakości powietrza. W ramach realizacji GPR zakłada się m.in. stworzenie miejsc rekreacji przyjaznych i bezpiecznych dla mieszkańców, służących integracji i aktywizacji, odnowę istniejących obiektów w celu realizacji nowych usług społecznych dla ludności.

Cele rewitalizacji i przedsięwzięcia mają charakter komplementarny wobec obowiązujących dokumentów strategicznych i planistycznych gminy i obszaru rewitalizacji. Zadania związane z przeprowadzeniem robót budowlanych elementów zabudowy obszaru rewitalizacji, czy zagospodarowaniem terenów zieleni, mogą na etapie realizacji wykazywać negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na środowisko, które będzie miało charakter lokalny, związany z miejscem inwestycji i odwracalny, tj. ustąpi po zakończeniu prac.

Program nie zalicza się również do dokumentów planistycznych wymienionych w art. 46 ust. 1 ustawy, jak również nie stanowi dokumentu, o którym mowa w art. 46 ust. 2 ustawy, gdyż nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; nie ustala ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć kwalifikowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Program nie zalicza się również do dokumentów wymienionych w art. 46 ust. 3 ustawy. Obszar rewitalizacji nie obejmuje terenów prawnie chronionych, w tym obszarów Natura 2000. Realizacja zapisów GPR nie jest sprzeczna z celami ochrony obszarów objętych

ochroną na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w związku z tym należy uznać iż działania wynikające z GPR nie spowodują znaczącego oddziaływania na środowisko.

Spis ilustracji

Spis map

Mapa 1. Mapa poglądowa prezentująca Gminę Kochanowice.....	9
Mapa 2. Zobrazowanie przestrzenne intensywności występowania zdiagnozowanych negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice.....	17
Mapa 3. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Kochanowice– mapa poglądowa	25

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki wykorzystane do oceny sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej przestrzenno-funkcjonalno-technicznej w diagnozie delimitacyjnej w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Gminie Kochanowice.....	10
Tabela 2. Zbiorcza analiza uwarunkowań społecznych, gospodarczych, środowiskowych i przestrzenno-funkcjonalno-technicznych w Gminie Kochanowice	16
Tabela 3. Prezentacja liczby ludności i powierzchni obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Kochanowice w stosunku do limitów ustawy o rewitalizacji	18
Tabela 4. Syntetyczne dane diagnostyczne dotyczące obszaru rewitalizacji Sołectwo Kochcice	19
Tabela 5. Potencjały i bariery rozwoju obszaru rewitalizacji Kochcice	21
Tabela 6. Cele oraz kierunki działań rewitalizacyjnych wraz z przypisanymi projektami rewitalizacyjnymi.....	27
Tabela 7. Budżet i harmonogram planowanych do realizacji podstawowych projektów rewitalizacyjnych	34
Tabela 8. Pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizujące przyjęte cele rewitalizacyjne	36
Tabela 9. Metody zapewnienia komplementarności między projektami na obszarze rewitalizacji	39
Tabela 10. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie lokalnym	45
Tabela 11. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym	46
Tabela 12. Zgodność celów Programu z dokumentami strategicznymi na poziomie centralnym i europejskim ..	47
Tabela 13. Podmioty realizujące czynności z zakresu zarządzania GPR	48
Tabela 14. Ramowy harmonogram realizacji GPR.....	50
Tabela 15. Szacowane koszty zarządzania GPR w okresie jego wdrożenia	51
Tabela 16. Wskaźniki rezultatu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Kochanowice.....	53

Załącznik nr 1. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

- w oddzielnym pliku -